

Voorjaarsnota 2006

provincie **D**renthe

"Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe"

PROVINCIE DRENTHE

VOORJAARSNOTA 2006

Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe

April 2006

Eindredactie: Tekstbureau Harry Huizing, Groningen

INHOUD

	INLEIDING	6
1.	STEDELIJKE ONTWIKKELING	8
1.1.	Doelen	8
1.2.	Stand van zaken	9
1.3.	Activiteiten 2006-2007	10
1.4.	Voortgangsbewaking	11
1.5.	Financiën	12
2.	LANDELIJK GEBIED	14
2.1.	Doelen	14
2.2.	Stand van zaken	14
2.3.	Activiteiten 2005-2007	14
2.4.	Voortgangsbewaking	16
2.5.	Financiën	17
3.	BEREIKBAARHEID	18
3.1.	Doelen	18
3.2.	Stand van zaken	18
3.3.	Activiteiten 2006 en 2007	19
3.4.	Voortgangsbewaking	21
3.5.	Financiën	21
4.	WERK, ONDERWIJS EN KENNISINFRASTRUCTUUR (WOK)	23
4.1.	Doelen	23
4.2.	Stand van zaken	23
4.3.	Activiteiten 2006-2007	24
4.4.	Voortgangsbewaking	25
4.5.	Financiën	27
5.	VEILIGHEID, DUURZAAMHEID EN MILIEU	29
5.1.	Doelen	29
5.2.	Stand van zaken	29
5.3.	Activiteiten 2006-2007	31
5.4.	Voortgangsbewaking	32
5.5.	Financiën	32
6.	SOCIAAL EVENWICHT	35
6.1.	Doelen	35
6.2.	Stand van zaken	35
6.3.	Activiteiten 2006-2007	36
6.4.	Voortgangsbewaking	40

6.5.	Financiën	41
7.	OVERIGE ONTWIKKELINGEN	43
7.1.	Elektronische dienstverlening en digitalisering	43
7.2.	Organisatie-ontwikkeling	45
7.3.	Huisvestingsplan provinciehuis van Drenthe	46
7.4.	Financiën	47
8.	FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	49
8.1.	Beginsituatie	49
8.2.	Kredietoverheveling	49
8.3.	Provinciefonds	49
8.4.	Opcenten motorrijtuigenbelasting	49
8.5.	Personele lasten 2006-2009	50
8.6.	Indexering van personele en niet- personele lasten bij instellingen die een prestatiesubsidie per boekjaar krijgen	52
8.7.	Kapitaallasten	53
8.8.	Rente-inkomsten	53
8.9.	Stand van zaken ombuigingen/verhoging inkomsten	54
8.10.	Nadeel uitkering provinciefonds	55
8.11.	Uitgangspunten voor de begroting	55
8.12.	Overige ontwikkelingen	56
8.13.	Reserve cofinanciering Collegeprogramma 2007-2011	57
8.14.	Financiën	58
9.	OVERZICHT FINANCIËLE GEVOLGEN	59

INLEIDING

In 2003 zijn wij gestart met de uitvoering van ons programma Werk maken in een veilig en sociaal Drenthe. In de Voorjaarsnota 2004 hebben wij onze doelstellingen verder geconcretiseerd. De ambities zijn niet gering, wij geven het toe.

Maar met enige trots mogen wij vaststellen dat wij op koers liggen. Wij hebben een aantal zaken "uit het stro gezet", wat betekent dat wij de uitvoering van ons programma op hoofdlijnen hebben weten te realiseren in convenanten, afspraken en projecten. In financiële zin hebben wij nog niet alle middelen een bestemming gegeven, maar in de afgelopen jaren wel veel vastgelegd en het nodige staat er nog aan te komen. Wij geven u in deze Voorjaarsnota 2006 hier inzicht in.

De filosofie achter deze voorjaarsnota is dat wij ons concentreren op het afmaken van wat wij in 2003 zijn begonnen. Daarnaast hebben wij ervoor gezorgd dat er in de begroting ruimte is voor het honoreren van nieuwe wensen in de volgende collegeperiode. Voor een belangrijk deel zullen deze betrekking hebben op de uitvoering en cofinanciering van de Strategische Agenda van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). In het najaar maken wij ons politiek testament op. Dan kunnen we met meer zekerheid uitspraken doen over de noodzakelijke reserveringen voor de cofinanciering en voor enkele bijzondere infrastructurele projecten. Daarbij zullen we de uitkomsten van de actualisatie van de reserves en voorzieningen betrekken. In deze nota zetten wij niet in op nieuw beleid, wel is ons huidige beleid op onderdelen nader geconcretiseerd. Hierna lichten wij de belangrijkste punten eruit.

Het programma Stedelijk gebied ligt op koers met de totstandkoming van de strategische agenda's per stad. In aanvulling daarop onderzoeken wij momenteel de mogelijkheid van een extra impuls in het erfgoedkwartier van Assen in samenhang met de uitbreidingsplannen van het Drents Museum.

Het Drents Museum heeft de laatste jaren een spectaculaire ontwikkeling doorgemaakt. Wij willen het museum in staat stellen de collectie onder te brengen in een depot dat aan de moderne eisen voldoet. Vóór 1 september van dit jaar moet een onderzoek klaar zijn waaruit moet blijken of een uitbreiding van het museum te realiseren is. Dit is nodig om een beroep te kunnen doen op nog beschikbare Kompas-middelen.

In het landelijk gebied gaan wij door met onze inspanningen, ook ten behoeve van onze zorg voor de waterkwaliteit en -kwantiteit. Wij investeren de realisering van het Regiopark.

In samenhang met ons programma Bereikbaarheid is extra inspanning vereist in verband met de ontwikkeling van de N33 en Assen-Zuid.

Over de voortgang van het programma Werk, onderwijs en kennisinfrastructuur (WOK) hebben wij u onlangs gerapporteerd. De beschikbaarheid van voldoende cofinancieringsmiddelen blijft van groot belang. Alleen dan zal het mogelijk zijn om ook in de toekomst met succes een beroep te doen op programma's van het Rijk en Europa. Als kansrijke ontwikkeling zien wij het project Sensor Universe dat een meerwaarde kan geven aan de diverse spin-off van LOFAR.

In het programma Sociaal evenwicht achten wij een extra impuls noodzakelijk. De ontwikkelingen binnen de jeugdzorg en de mantelzorg vereisen dit.

In het najaar zullen wij u een voorstel doen voor een nieuwe regeling voor monumentenzorg en de daarmee verbonden instelling van een revolving fund.

Ten slotte willen wij als provincie Drenthe ook in de toekomst onze positie als sterk middenbestuur blijven waarmaken, dan moeten wij ook investeren in de kwaliteiten van onze organisatie en de middelen waarmee deze kan werken.

Met de nieuwe gemeentebesturen willen wij zo snel mogelijk om de tafel zitten om oude afspraken te bevestigen en nieuwe te maken. Het gewenste beleid voor de toekomst van de desbetreffende regio zal daarbij een vast agendapunt zijn. Want Drenthe is nooit af.

1. STEDELIJKE ONTWIKKELING

1.1. Doelen

Sterke, leefbare en bereikbare steden voor wonen, werken en vrijetijdsbesteding. Dat is de kern van onze programmaliijn Stedelijke ontwikkeling (Voorjaarsnota 2005). Daarin staan vier thema's centraal.

Sociaal en vitaal

Wij streven naar aantrekkelijke en veilige steden, waar het voorzieningenniveau aansluit op de vraag en het woningaanbod gevarieerd en voldoende is, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin. Dat is niet overal het geval. Herstructurering (het renoveren of vervangen van oude wijken) is noodzakelijk waar de vorming van achterstandswijken dreigt en het woningaanbod eenzijdig is. Ook willen wij inhaken op de vermaatschappelijking van de zorg, dat wil zeggen dat mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking zoveel mogelijk in de maatschappij meedraaien.

Stedelijk vestigingsklimaat

Wij willen het vestigingsklimaat voor bedrijven verbeteren om zo een groot en kwalitatief goed aanbod van werkgelegenheid en voorzieningen te creëren. Vooral de kennisintensieve bedrijvigheid in Drenthe kan een stevige impuls gebruiken.

Een manier om het vestigingsklimaat voor het bedrijfsleven te verbeteren, is investeren in de bereikbaarheid van de steden, het revitaliseren van bedrijventerreinen en het verhogen van de aantrekkelijkheid van de stad.

Bruisende en levendige stadscentra, met voldoende mogelijkheden voor ontmoeting en ontspanning, dragen bij aan de dynamiek en bedrijvigheid in een stad. Parken, pleinen, winkels, horeca en evenementen zijn daarbij van belang.

Bereikbaarheid

Het woon- en vestigingsklimaat van een stad valt of staat met een goede ontsluiting. Bereikbaarheid via diverse vervoersmiddelen is dan ook een belangrijk thema in onze visie op de stedelijke ontwikkeling. Wij willen meewerken aan een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer, zowel in de stad zelf als vanuit de regio.

Stedelijke kwaliteit

Wij streven ernaar om samen met de gemeenten de kwaliteit van de Drentse steden te verbeteren. Dat kan door fysieke aanpassingen van hoogwaardige stedenbouwkundige kwaliteit aan gebouwen, infrastructuur of openbare ruimten. Of door te investeren in de sociale infrastructuur en het leefmilieu, maar ook door het behouden of versterken van cultuurhistorische waarden. Speciale aandacht hebben wij voor de functie van water en het waterbeheer. De aanwezigheid van water kan de openbare ruimte sterk opwaarderen. Van groot belang is daarbij dat de waterhuishouding van het stedelijk gebied zodanig wordt ingericht dat er geen sprake is van het afwentelen van problemen.

Vanuit deze vier thema's hebben wij voor elk van de vijf steden in Drenthe (Assen, Coevorden, Emmen, Hoogeveen en Meppel) een "strategische agenda per stad" opgesteld. Deze bevat gebiedsontwikkelingen en projecten waaraan wij willen bijdragen om op deze manier onze eigen ambities en doelstellingen te realiseren. In deze agenda's zijn de provinciale thema's: Sociaal en vitaal, Stedelijk vestigingsklimaat, Bereikbaarheid en Stedelijke kwaliteit duidelijk herkenbaar.

Daarnaast hebben wij gewerkt aan meer specifieke onderwerpen, zoals woonplannen, parkmanagement, sanering gasfabriekterreinen en stedelijk waterbeheer.

1.2. Stand van zaken

In 2005 hebben wij aan de stedelijke ontwikkeling gewerkt langs twee lijnen: het intensiveren van de samenwerking met de steden en een daadwerkelijke betrokkenheid bij de uitvoering van projecten.

In bestuurlijke overleggen met de vijf steden hebben wij per stad een gemeenschappelijke agenda opgesteld met afspraken over samenwerking en cofinanciering. Het gaat om projecten voor stedelijke vernieuwing, bereikbaarheid, duurzame ontwikkeling, revitalisering van bedrijventerreinen en parkmanagement, stedelijk waterbeheer enz. Totaal gaat het om meer dan twintig projecten. Die afspraken hebben wij schriftelijk vastgelegd.

Ondertussen hebben wij met de gemeenten ook daadwerkelijk samengewerkt aan projecten uit de agenda. Een aantal projecten is nu zover gevorderd dat er cofinanciering is toegezegd of aangevraagd vanuit Kompas-gelden en eigen provinciale middelen, zoals het Cultureel Kwartier in Assen, De Wieken in Hoogeveen, het Bahco-terrein in Emmen en de Waterpoort in Meppel. Wij hebben gewerkt aan het obstakelvrij maken van projecten voor verdere uitvoering (bijvoorbeeld het Centrumplan van Coevorden) en wij hebben een belangrijke inhoudelijke en procesmatige bijdrage kunnen leveren bij de ontwikkeling van andere projecten (Assen-Zuid en het Erfgoedkwartier).

Daarmee hebben wij in 2005 een duidelijke impuls gegeven aan de samenwerking met en de verdere ontwikkeling van de steden in Drenthe.

Woonplannen

Alle gemeenten hebben een nieuw of geactualiseerd woonplan ingediend. Van deze woonplannen heeft een extern bureau in onze opdracht een analyse gemaakt die wij momenteel gebruiken bij de overleggen met de afzonderlijke gemeenten. Op deze manier willen wij overeenstemming zien te krijgen over het ingediende woonplan van de gemeente.

Parkmanagement

Parkmanagement is een samenwerking tussen een gemeente, de ondernemers en de provincie voor het creëren van duurzame kwaliteit op regionale bedrijventerreinen. Die samenwerking krijgt vorm in het Platform Parkmanagement Drenthe, waarin de provincie, de gemeente Hoogeveen en de parkmanagementorganisaties zitting hebben.

De vijf parkmanagementorganisaties hebben een aantal projecten afgerond. Er is in samenwerking met de Hogeschool Drenthe een analyse uitgevoerd naar de ontwikkelingen van de bedrijventerreinen.

Er is een communicatietraject ten behoeve van parkmanagement uitgevoerd. Daarnaast is er onderzoek gedaan naar de free-ridersproblematiek (bedrijven die geen lid zijn maar wel mee profiteren, bijvoorbeeld van terreinbewaking). Ook is er een contract- en ledenbeheerssysteem ontwikkeld en in gebruik genomen, toegespitst op parkmanagement. Alle organisaties gebruiken dit pakket.

Sanering gasfabrieken

Voor de bodemverontreiniging op voormalige gasfabriekslocaties geldt een programmatische aanpak op landelijk niveau. Het gaat dan om het combineren van de bodemsanering met een herinrichting van het gebied. De gasfabriekslocaties in Assen, Coevorden en Meppel zijn in dit programma opgenomen.

De sanering van de gasfabriek Coevorden is in 2005 van start gegaan als onderdeel van de herontwikkeling van het Boas-gebied en het centrumplan. Over de financiering en uitvoering van de sanering en de herontwikkeling hebben wij met de gemeente Coevorden en het Energiebedrijf Rendo afspraken gemaakt. Die overeenkomst is in maart 2006 ondertekend. Over de gasfabriek in Meppel hebben wij in 2005 met de gemeente Meppel en Rendo bestuurlijke afspraken gemaakt. De ondertekening van deze overeenkomst vindt in mei 2006 plaats. Over de gasfabriek in Assen zijn de gegevens van de sanering en de herontwikkeling nog niet bekend. Hierdoor is er nog geen zicht op de kosten, de opbrengsten en de gewenste bijdrage van de provincie. Dit zal in de loop van 2006 of 2007 wel het geval zijn.

Stedelijk waterbeheer

In het overleg met de vijf steden hebben wij aandacht gevraagd voor het thema Water. Dit heeft in ieder geval geresulteerd in een aantal concrete afspraken met de gemeente Meppel. Verschillende projecten zijn in uitvoering of voorbereiding.

1.3. Activiteiten 2006-2007

In de resterende periode van ons Collegeprogramma willen wij de uitgezette lijn in onze agenda voor de steden verder doorzetten. De agenda's die wij met de steden zijn overeengekomen, zullen wij verder concretiseren.

Wij willen dit jaar ook gebruiken om een visie te ontwikkelen op het thema Stedelijke ontwikkeling. Het gaat dan om een verdieping van het beleid van POP II binnen het stedelijk gebied en binnen de Drentse context. Deze visie kan richting geven aan onze betrokkenheid bij de stedelijke ontwikkeling in de toekomst.

Het contact met de steden willen wij hechter maken door het voeren van periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg. Op deze manier willen wij samen van gedachten wisselen en ons een mening vormen over de gewenste stedelijke ontwikkeling in Drenthe, gebruikmaken van elkaars kennis en ervaring en zoeken naar externe financieringsbronnen. In dit intensieve contact willen wij ook een relatie leggen met het Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV II).

Woonplannen 2006-2007

Na de bestuurlijke overleggen zullen wij de woonplannen gaan uitvoeren. Het belangrijkste aandachtspunt is daarbij de regionale samenwerking op het gebied van wonen in combinatie met zorg en welzijn, bereikbaarheid, veiligheid en energie. Verdere aandachtspunten zijn prestatie-afspraken met wooncorporaties en zorginstellingen, herstructurering, kwaliteit (het bedienen van de verschillende doelgroepen) en locatiekeuze (spreidingsbeleid).

Parkmanagement 2006-2007

De komende periode zal in het teken staan van het versterken en uitbouwen van de bestaande parkmanagementorganisaties en het uitwerken en introduceren van parkmanagement voor de terreinen waar wij in 2005 contacten mee hebben gelegd. Op het gebied van energie en communicatie werken wij samen met de Kamer van Koophandel.

Sanering gasfabrieken 2006-2007

De start van de sanering van de gasfabriek in Meppel is gepland in september 2006. Voor de gasfabriek in Assen willen wij in de periode 2006/2007 soortgelijke afspraken maken.

Stedelijk waterbeheer 2006-2007

Onze ambitie is om het thema Water in het stedelijk gebied beter op de agenda te zetten. Medio 2006 ligt hiervoor een uitgewerkt plan van aanpak (PvA) op tafel met een lijst van projecten voor de komende jaren. Daarvoor inventariseren wij bij alle vijf steden welke thema's en knelpunten die in het kader van de uitwerking van het Nationaal Bestuursakkoord Water gesignaleerd zijn binnen deze stedelijke kernen, nog niet opgelost zijn. Tegelijkertijd stellen wij een overzicht van innovatieve projecten en andere "bovenwettelijke" maatregelen op het gebied van het stedelijk waterbeheer en milieu. De focus is daarbij gericht op aanvullende maatregelen en het principe "werk met werk maken".

1.4. Voortgangsbewaking

De resultaten van het programma Stedelijke ontwikkeling laten zich als volgt samenvatten.

- Met alle vijf steden hebben wij afspraken gemaakt over samenwerking en cofinanciering.
- De samenwerking met de steden omvat meer dan twintig projecten.
- Financieel zijn er afspraken gemaakt tot een totaalbedrag van circa € 4 miljoen.

Woonplannen

De voortgangsbewaking van de uitvoering van de woonplannen vindt plaats via de reguliere monitoring van de woningbouw.

Parkmanagement

Medio 2006 verschijnt er een tussenrapportage over het realiseren van onze doelstellingen voor het parkmanagement.

Sanering gasfabrieken

Bodemsanering wordt op rijksniveau meer en meer geïntegreerd in maatschappelijke ontwikkelingen waardoor een interactieve beleids- en planontwikkeling noodzakelijk is. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt niet meer exclusief bij de provincie. De gemeenten spelen hierin nu een belangrijke rol, vooral bij de planning en uitvoering in het stedelijk gebied. Wij hebben in dit proces vooral een rol als regisseur, stimulator en procesbegeleider gekregen.

De aanpak van de gasfabrieksterreinen te Coevorden en Meppel zijn succesvolle voorbeelden van deze nieuwe benadering.

Met de sanering van de gasfabrieksterreinen worden de meest ernstig verontreinigde locaties van Drenthe aangepakt.

1.5. Financiën

Programma Stedelijke ontwikkeling

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2005 hebt u besloten de reserve Flexibel krediet op te heffen. Een deel van de jaarlijkse storting daarvoor wordt via een reserve ingezet voor stedelijke ontwikkeling. Het gaat in de periode 2005 tot en met 2007 om circa € 2,3 miljoen per jaar. In totaal is dit € 6,9 miljoen. Hiervan is door de afspraken met de steden inmiddels € 3,9 miljoen vastgelegd in verplichtingen en reserveringen. Daarvan is € 3,3 miljoen bestemd voor de cofinanciering van vier projecten, de rest betreft kosten voor plan- en projectontwikkeling van zes projecten.

In de jaren 2006 en 2007 zal het resterende bedrag voor de agenda's van de steden worden besteed.

Het tempo bij de stedelijke ontwikkeling zal - zoals bij veel publieke projecten - door moeilijk stuurbare procedures en processen onderhevig zijn aan vertraging. Daarom houden wij bij de financiële beoordeling rekening met reserveringen op basis van bestuurlijke afspraken, die pas later omgezet kunnen worden in bestedingen en verplichtingen.

Bijdrage stedelijke ontwikkeling

Binnen de beschikbare middelen is er een beperkte reservering voor proceskosten. Hieruit zullen in 2006 en 2007 onder andere activiteiten bekostigd worden die te maken hebben met de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit en de ruimtelijke ontwikkeling.

Bedragen in €				
Jaar	Storting	Besteed/verplicht	Reservering op basis van afspraken	Geplande projecten
2005	2.294.000	600.000	2.000.000	
2006	2.294.000	382.500	950.000	1.000.000
2007	2.294.000			1.200.000
Totaal	6.882.000	982.500	2.950.000	2.200.000

Er is dus nog € 749.500,-- beschikbaar voor nadere planvorming.

Specifieke onderwerpen*Woonplannen*

De volgende activiteiten zullen ten laste gebracht worden van het budget:

- het invullen van het Convenant wonen met zorg door het instellen en meebetalen aan regionale platforms;
- onderzoek naar de provinciale sturing op en stimulering van de regionale afstemming vanuit de woonplannen en het Convenant voor het Noorden van de woningcorporaties;
- onderzoek naar verdringing op de woningmarkt in Zuidwest-Drenthe;
- een bijeenkomst met alle noordelijke gemeenten (drie provincies) en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) over de voortgang en werkwijze van de uitvoering van de huisvestingstaak voor verblijfsgerechtigden (statushouders).

Parkmanagement

Het budget voor 2006 is besteed op basis van subsidieverzoeken van de parkmanagementorganisaties. Eind 2006 willen wij voor het budget van 2007 eenzelfde werkwijze volgen.

Sanering gasfabrieken

Voor de aanpak van de verontreinigde gasfabriekslocaties is een provinciaal budget beschikbaar van in totaal € 1,5 miljoen. Van de beschikbare middelen is ongeveer € 1 miljoen besteed aan Meppel en Coevorden. Het resterende budget is gereserveerd voor de gasfabriek Assen.

Stedelijk waterbeheer

Het resterende budget voor 2006 en 2007 zullen wij gebruiken voor de uitvoering van het PvA van medio 2006.

2. LANDELIJK GEBIED

2.1. Doelen

Het waarborgen van de kwaliteit en de vitaliteit van het landelijk gebied is de hoofdlijn van ons beleid voor de komende jaren. De ambities voor het landelijk gebied hebben wij vastgelegd in een aantal plannen en agenda's. Daartoe behoren onder andere het POP II, de Strategische Agenda (SNN) en de Agenda voor de Veenkoloniën.

Wij zullen de komende jaren geen nieuw beleid ontwikkelen, maar ons vooral richten op de uitvoering, geconcretiseerd in het programma Land. Daarbij is het behoud van de bestaande en het creëren van nieuwe werkgelegenheid een belangrijk uitgangspunt. Ook willen wij de administratieve lasten terugdringen door het "ontpotten en ontschotten" van middelen en door het scheppen van (beleids)ruimte voor nieuwe initiatieven van andere overheden en particulieren.

2.2. Stand van zaken

De afgelopen tijd hebben wij onze inspanningen vooral gericht op het uitvoeren van het huidige beleid met daarbinnen een aantal speerpunten. Daarnaast zijn wij druk bezig geweest met het leggen van een stevige basis onder de uitvoering in de periode 2007-2013. In deze jaren gaan het Provinciaal Meerjarenprogramma landelijk gebied (pMJP) en het Rijks Meerjarenprogramma/Investeringsbudget landelijk gebied (rMJP/ILG) de basis vormen voor de uitvoering van het beleid in het landelijk gebied.

2.3. Activiteiten 2005-2007

Programma's en regelingen

De uitvoering van het programma Land ligt goed op schema. De beschikbare middelen voor de uitvoering van het programma Land hebben wij in 2005 voor het grootste deel besteed (ruim € 5 miljoen). Circa 70% hiervan ging naar de cofinanciering van projecten. Dit past in ons streven om in het landelijk gebied het accent te leggen op de uitvoering. Diverse projecten die tot stand zijn gekomen met cofinanciering beslaan meerdere jaren en zullen dan ook een financiële inspanning van ons

blijven vragen. Wij hebben op een breed terrein een aantal doelen gerealiseerd, ook omdat er vaak is gekozen voor een integrale uitvoering van de plannen. Wij noemen hierbij het verbeteren van de landbouwstructuur in de zestien landinrichtingsprojecten in Drenthe en de verschillende kavelruilgebieden, water(berging), natuur, landschap en plattelandseconomie (inclusief recreatie en toerisme). Met het inzetten van provinciale middelen hebben wij flinke voortgang geboekt bij het uitvoeren van de speerpunten in het programma Land.

Speerpunten

Versnelde inrichting Eelder-Peizermeden

In dit project hebben wij nauw samengewerkt met het waterschap Noorderzijlvest en de Landinrichtingscommissies Roden-Norg en Peize bij de ontwikkeling van de natuur en de waterberging in Noord-Drenthe. In 2005 is daarin ruim € 3 miljoen geïnvesteerd. Dit project vraagt de komende jaren ook nog grote inspanningen van alle partijen (uiteindelijk gaat het om een totale investering van tussen € 15 en € 20 miljoen voor onder andere de waterberging). De daadwerkelijke inrichting van het bergingsgebied zal in 2007 starten.

Projectbureau planmatige kavelruil Drenthe

Wij richten ons hierbij in eerste instantie op de zogenoemde "witte gebieden" in Drenthe om daar kavelruilen van de grond te krijgen. De "witte gebieden" zijn landbouwgebieden in Drenthe waar op dit moment geen landinrichtingsprojecten lopen of waar onlangs landinrichtingsprojecten zijn afgesloten. Geplande uitgaven in 2006: € 250.000,--.

Gemeentelijke uitvoeringsprogramma's landschap en cultuurhistorie

In eerste instantie hebben wij met vier gemeenten afspraken gemaakt voor de verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten in het landelijk gebied. Daarbij zijn ook koppelingen mogelijk met het verbeteren van de leefbaarheid en het op kleine schaal versterken van de recreatieve infrastructuur. Op deze wijze krijgen de gemeenten de centrale rol bij het uitvoeren van deze plannen en kunnen wij op termijn afstappen van het op ad-hocbasis subsidiëren van allerlei "losse" projecten. Wij denken dat wij op deze manier de doelmatige inzet van gemeentelijke, provinciale en EU-middelen kunnen vergroten. Vanaf 2007 zetten wij hiervoor ook EU-middelen in uit het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma (POP II). De geplande uitgaven in 2006 bedragen ongeveer € 500.000,--.

Landbouwondernemersprogramma

In 2006 beginnen wij met een ondernemersprogramma. Wij ondersteunen daarbij aan de ene kant strategisch ondernemerschap en bevorderen bovendien innovaties. Wij verwachten dat ongeveer vijftig ondernemers hier gebruik van zullen maken. Op basis van de resultaten in 2006 maken wij vervolgstappen. Wij ramen voor 2006 een bedrag van € 200.000,--.

Drenthe Outdoor Offensief

De uitvoering van het project Drenthe Outdoor Offensief is van start gegaan. Hierbij gaat het om kwaliteitsverbetering en digitalisering van routenetwerken voor ruiters, wandelaars en fietsers in Drenthe. Tevens komen er pleisterplaatsen voor deze doelgroepen. Een begin is gemaakt met het revitaliseren van diverse knapzakroutes. Daarnaast is de website Wandelen in Drenthe in ontwikkeling. Deze website zal informatie gaan geven over routes, overnachtingsmogelijkheden en activiteiten die voor wandelaars van belang kunnen zijn. De digitalisering van de ruiterroutes zal binnenkort worden opgepakt.

Drentsche Aa, Levend bezoekersnetwerk

In plaats van een centraal bezoekerscentrum, zoals de meeste nationale parken hebben, krijgt het nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa een netwerk van informatiepunten en activiteiten verspreid over het gebied: een "levend bezoekersnetwerk". Het idee daarbij is dat de dorpen samen het netwerk vormen en dat de bewoners een grote rol spelen bij de invulling. Daarvoor hebben wij € 800.000,-- geraamd.

Hunze

Voor dit gebied komt er een woonvisie om woningbouw te creëren in een aantrekkelijk woonmilieu met een royale hoeveelheid groen. Daarnaast blijven wij ons richten op het verbeteren van de landbouwstructuur, het realiseren van de robuuste ecologische verbindingszone (dit in samenhang met de wateropgaven in de Hunze), de inrichting van het LOFAR-gebied en de uitvoering van delen uit dorpsomgevingsplannen. De raming in 2006 bedraagt hiervoor € 150.000,--.

Frederiksoord

In samenwerking met een aantal partijen is de planvorming van start gegaan. De kwaliteiten van het gebied vormen de basis. Het gaat hierbij om nieuwe economische functies in het gebied, woningbouw en het herstel van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Een uitvoeringsprogramma komt in de loop van 2006 gereed. Hiervoor hebben wij voor 2006 € 500.000,-- geraamd.

Stadsrandontwikkeling Hoogeveen-Fluitenberg-Oude Diep

Het gaat hierbij om een project van het waterschap Reest en Wieden en de gemeente Hoogeveen.

Trefwoorden in dit project zijn:

- voorkomen wateroverlast
- duurzame zuivering van (overstort)water uit rioolssystemen
- stadsrand (uitloopgebied en recreatie)
- natuurontwikkeling/meanderende beek
- educatie

In 2006 gaan wij de eerste verplichtingen aan (het betreft hier naar verwachting € 500.000,-- aan provinciale middelen), de daadwerkelijke uitvoering start in 2007.

De overige speerpunten zijn de volgende.

- Landinrichting op Drentse maat (voorbereiding vervolg op de lopende regelingen).
- Veenhuizen (er wordt gewerkt aan een nieuw uitvoeringsprogramma Transitie de Maatschappij).
- Ontwikkelingsvisie Gasselternijveen.
- Versterking recreatieve infrastructuur rondom de Nationale Parken in Zuidwest-Drenthe.
- Runde (gaat onder meer om infrastructurele werken voor de waterbeheersing).
- Veenparkkanaal.
- Vaarverbinding Erica-Ter Apel.

Deze speerpunten vragen in 2006 ook belangrijke provinciale investeringen (het gaat naar verwachting om circa € 1 à € 1,5 miljoen aan provinciale middelen).

Daarnaast vragen de lopende programma's, projecten en regelingen nog de nodige financiële middelen. Het gaat hierbij onder meer om de twee Drentse LEADER+-gebieden en de twee tranches die er nog komen voor de Subsidieregeling gebiedsgericht beleid (SGB).

2.4. Voortgangsbewaking

Voor de uitvoering van het plattelandsbeleid werken wij tot 1 januari 2007 bij de beleidsmatige beoordeling en selectie van de projecten met het programma Land. De beschikkingen voor de provinciale cofinanciering van de projecten geven wij af op basis van de vorig jaar ingestelde Subsidieregeling reserve stimulering vitaal platteland Drenthe.

Rekening houdend met de landelijk gemaakte afspraken over de implementatie van het ILG gaan wij vanaf 1 januari 2007 werken met een nieuw in te stellen regeling of verordening. Die zullen wij u in de tweede helft van 2006 voorleggen om het mogelijk te maken als provincie beschikkingen af te geven voor de besteding van ILG (Rijks)-middelen, EU/POP II-middelen en eigen middelen.

De beleidsmatige toets en de selectie van de besteding van de hiervoor genoemde middelen gebeuren op basis van het door ons vast te stellen Provinciaal meerjarenprogramma 2007-2013.

Vanaf dat moment moet er ook een eenvoudig systeem operationeel worden op basis waarvan wij zowel naar u als naar het Rijk en de EU toe jaarlijks kunnen rapporteren over de bereikte doelen. Een dergelijk systeem is in ontwikkeling, waarbij wij samenwerken met de Dienst Landelijk Gebied om te voorkomen dat er meerdere systemen naast elkaar worden ontwikkeld.

2.5. Financiën

De voor deze collegeperiode beschikbare middelen zijn naar verwachting toereikend. De besteding in 2005 en bestemming in 2006 hebben wij hierboven toegelicht. Wij stellen voor de projecten:

- draaiboek hoogwater
- ruimtelijke ontwikkeling
- regievoering waterhuishouding
- Regiopark Groningen-Assen

uit de bestaande middelen van programma Land te financieren. Bij de achtmaandsrapportage bekijken wij of de bestaande middelen van programma Land voldoende zijn om de ambities te realiseren.

Vanaf 2007 krijgt de uitvoering gestalte in het pMJP 2007-2013. De reserve zal vanaf dat moment worden gebruikt voor de provinciale cofinanciering van de projecten die bijdragen aan de realisering van de doelen in het pMJP 2007-2013. De besluitvorming over de meerjarige provinciale inzet in het pMJP 2007-2013 zal in de tweede helft van 2006 zijn beslag moeten krijgen.

3. BEREIKBAARHEID

3.1. Doelen

Voor een goede ruimtelijke en economische ontwikkeling van Drenthe hebben wij in deze collegeperiode het accent in het verkeers- en vervoersbeleid gelegd op een duurzame stedelijke bereikbaarheid en het invoeren van maatregelen in het kader van Duurzaam veilig. Met een met de gemeenten afgestemd maatregelenpakket voeren wij de doelstellingen in het POP II uit. Daarin is vastgelegd dat de stedelijke centra vanuit de omliggende kernen, afhankelijk van de gekozen vervoersvorm, binnen een bepaald aantal minuten bereikbaar moeten zijn. Voor het openbaar vervoer is daarbij, en vooral via het Kolibrie-programma in de Regiovisie Groningen-Assen, een belangrijke rol weggelegd.

De programmalijn Bereikbaarheid heeft nauwe raakvlakken met het programma Stedelijke ontwikkeling. Beide programma's werken aan sterke, leefbare en bereikbare steden voor wonen, werken en vrijetijdsbesteding.

Verkeersveiligheid is ook een belangrijke speerpunt in het beleid. In het POP II staat dat het aantal dodelijke en gewonde verkeersslachtoffers in 2010 met respectievelijk 30% en 25% ten opzichte van 1998 moet zijn teruggedrongen. Voor de komende jaren betekent dat het invoeren van essentiële herkenbaarheidskenmerken (het aanbrengen van belijning op wegen) in het Drentse wegennet. Deze maatregelen combineren wij met het terugdringen van het aantal rijongevallen. Met deze aanpak richten wij ons niet alleen op de infrastructuur, maar ook op maatregelen gericht op correct verkeersgedrag en de handhaving daarvan.

3.2. Stand van zaken

De belangrijkste basis voor het realiseren van de een duurzame stedelijke bereikbaarheid ligt in het daadwerkelijk uitvoeren van een gezamenlijk programma met de gemeenten. Met hen hebben wij hierover in 2005 nadere afspraken gemaakt voor de periode 2006-2008. Het eerste convenant (met Assen) is in december 2005 getekend. De andere convenanten, waaronder ook die met de niet-stedelijke gemeenten, zijn begin 2006 getekend.

De afronding van het Uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer is in verband met de afstemming op de nota Mobiliteit doorgeschoven naar 2006. Een Fietsnota heeft u reeds ontvangen. Het Rijk heeft de Startnotitie voor de Tracé/MER voor de A28 (Zwolle-Meppel) goedgekeurd. Voor het knooppunt Lankhorst is de bestemmingsplanprocedure begin 2006 afgerond.

Recentelijk hebben wij met de minister van verkeer en waterstaat overeenstemming bereikt over een bijdrage van € 90 miljoen aan de ombouw van de N33. Voor de gebiedsontwikkeling Assen-Zuid hebben wij samen met de gemeente Assen een wensbeeld opgesteld. De bedoeling is nog dit jaar een masterplan vast te stellen. De ontwikkelingen in dit gebied zijn van invloed op het knooppunt A28/N33 en voorzieningen voor het openbaar vervoer in de toekomst voor het stedelijk netwerk Groningen-Assen. Over de overdracht van de N34 lopen de onderhandelingen nog.

Ongeveer de helft van de eigen provinciale wegen was eind 2005 in het kader van de invoering van essentiële herkenbaarheidskenmerken van de nieuwe landelijk afgesproken markeringen voorzien.

Wij hebben met gemeenten afspraken gemaakt over het uitvoeren van gedragsmaatregelen. Deze zijn vastgelegd in regioprogramma's die de gemeenten uitvoeren. Een volledig overzicht van de verkeers- en vervoersactiviteiten in 2005 staat in het jaarverslag Provinciaal uitvoeringsprogramma (PUP).

3.3. Activiteiten 2006 en 2007

Organisatorisch

Met het verruimen van de financiële middelen tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2004 hebben wij een extra impuls kunnen geven aan de uitvoering van het verkeers- en vervoersbeleid voor de periode 2004 tot en met 2010. In het Uitwerkingsprogramma verkeer en vervoer, waarin behalve de doelstellingen van het POP II ook de naar Drentse schaal vertaalde doelstellingen van de in 2005 vastgestelde nota Mobiliteit worden opgenomen, werken wij de in 2004 voorgestelde corridoraanpak verder uit. Dit programma krijgt u in de loop van 2006 aangeboden. De planning van alle Drentse gedrags- en infrastructuurprojecten voor 2006 staat in het PUP 2006. Dit programma hebben wij in maart 2006 vastgesteld.

De uitvoering

Op verschillende schaalniveaus wordt gewerkt aan een verbetering van de bereikbaarheid van Noord-Nederland, van de stedelijke gemeenten in Drenthe en van de verkeersveiligheid.

Noord-Nederland

Voor de structurele aanpassing van de A28 tussen Zwolle en Meppel wordt door Rijkswaterstaat de verkorte tracé/MER-procedure doorlopen. De start van de uitvoering staat voor medio 2008 gepland. Eenzelfde termijn wordt aangehouden voor de ombouw van het knooppunt Lankhorst bij Meppel.

De verdubbeling van de N33, inclusief de knooppunten bij Assen en Zuidbroek, krijgt een verdere uitwerking. Naast de rijksbijdrage van € 90 miljoen draagt de regio € 50 miljoen bij aan de reconstructie.

Voor de nauw aan de ombouw van de N33 gerelateerde gebiedsontwikkeling Assen-Zuid (TT-World en andere) hebben wij vooralsnog in deze collegeperiode geen provinciale investeringen voorzien. Wel moeten wij op termijn rekening houden met hoogwaardige voorzieningen in het openbaar vervoer en mogelijk een nieuw knooppunt (station). Assen-Zuid heeft daarmee de potentie een representatieve zuidelijke poort van de regiovisie Groningen-Assen te worden. Een goede regie is daarbij onontbeerlijk. Om dat proces goed aan te kunnen sturen, is een gezamenlijke organisatiestructuur met de gemeente Assen noodzakelijk inclusief de daaraan gekoppelde proceskosten.

De overdracht van de N34 van het Rijk naar de provincies Drenthe en Overijssel wordt in 2006 afgerond. Naast overdracht van beheerstaken is ook een duurzaam veilige inrichting van de weg onderdeel van de overeenkomst.

In het kader van de nota Mobiliteit en de mogelijke herziening van de brede doeluitkering (BDU) verkeer en vervoer vinden zogenoemde netwerkanalyses plaats. Uit deze analyses moet duidelijk worden welke knelpunten er op het wegennet in Noord-Nederland zijn ten aanzien van de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid. Voor Drenthe zijn de analyses voor het stedelijk netwerk Groningen-Assen en voor Zuid-Drenthe van belang. De analyses worden in 2006 uitgevoerd.

Bereikbaarheid via spoor en de lucht

De provincie Drenthe levert ook in 2006 een actieve bijdrage aan de regionale bestuurlijke en ambtelijke projectorganisatie voor het project Zuiderzeelijn, waarover het kabinet en de Tweede Kamer medio 2006 een definitief besluit zullen nemen. Dit besluit heeft betrekking op het nut en de noodzaak van de Zuiderzeelijn, de eventueel te kiezen variant(en) voor de planstudiefase, de projectorganisatie voor het vervolgproces en de financiële en organisatorische rol van de lagere overheden en marktpartijen. De bijdrage in de kosten van het voorbereidend onderzoek zijn ten laste gebracht van de beschikbare kredieten Verkeer en Vervoer.

Voor een effectieve en efficiënte inzet van het spoorvervoer voor de totale bereikbaarheid van Noord-Nederland is een spoorvisie van de noordelijke provincies in de maak. Het betreft hier een gezamenlijke visie omdat het spoorvervoer in het merendeel van de gevallen de provinciegrenzen overschrijdt. Het gaat hierbij om zowel rijksverantwoordelijkheden (nationaal personenvervoer en spoorbeheer) als regionale verantwoordelijkheden (regionaal personenvervoer). De visie wordt in de samenhang met de voorbereiding voor de besluitvorming over de Zuiderzeelijn medio 2006 voorbereid en afgerond. Ook de kosten van deze visieontwikkelingen komen ten laste van de beschikbare kredieten Verkeer en Vervoer.

In 2007 wordt een aantal luchtvaarttaken en -bevoegdheden aan de provincies overgedragen. Het jaar 2006 willen wij gebruiken om onze eigen interne organisatie (vanwege Groningen Airport Eelde) voor te bereiden op de uitoefening van deze taken en bevoegdheden, zowel wat betreft kennis, menskracht en organisatiestructuur. Daarvoor hebben wij een plan opgesteld, dat in Interprovinciaal Overleg(IPO)-verband wordt afgestemd. De proceskosten komen in 2006 ten laste van de beschikbare kredieten Verkeer en vervoer.

Stedelijke bereikbaarheid

In 2005 zijn wij besprekingen gestart met in eerste instantie de stedelijke gemeenten en vervolgens met alle Drentse gemeenten over het afsluiten van convenanten. In deze convenanten, die eind maart 2006 met alle gemeenten zijn gesloten, hebben wij afspraken gemaakt over de invulling en uitvoering van een afgestemd maatregelenpakket. Daarbij vindt ook afstemming plaats met het programma Stedelijke ontwikkeling.

Voor de vijf steden (Assen, Meppel, Hoogeveen, Emmen en Coevorden) draagt de provincie bij in een aantal noodzakelijke bereikbaarheidsprojecten. Verder krijgt een aantal projecten een bijdrage vanuit de BDU.

In de convenanten met de andere zeven gemeenten komen er, naast de eigen bijdrage van de provincie voor de uitvoering van projecten op provinciale wegen, middelen vanuit de BDU voor verkeersveiligheidsprojecten in deze gemeenten.

De convenanten besteden ook specifiek aandacht aan de beleidsthema's fiets, openbaar vervoer en gedragsbeïnvloeding. Aangezien het OV-bureau Groningen-Drenthe met ingang van 2005 verantwoordelijk is voor de voorbereiding en uitvoering van het beleid op het gebied van het openbaar vervoer, willen wij dit bureau nauw betrekken bij de uitwerking van de convenanten. De convenanten zijn van kracht voor de periode 2006 tot en met 2008.

Verkeersveiligheid

Vanuit het oogpunt van de verkeersveiligheid hebben wij de afgelopen periode een begin gemaakt met het inrichten van de provinciale wegen in overeenstemming met de landelijke afspraken over de essentiële herkenbaarheidskenmerken. Ook de laatste weggedeelten van de N381 zijn in de loop van 2006 volledig volgens de nieuwste inzichten ingericht.

Volgens planning is, in afstemming met het Beheersprogramma van wegen en kanalen, in 2008 bijna 90% van de provinciale wegen in 2008 "up to date" en dus voorzien van de nieuwste markeringen.

Alleen de weggedeelten, waar een herinrichting in verband met aanwezige bomen langs de weg (vooralsnog) niet mogelijk is, moeten nog worden aangepast.

De verbetering van de verkeersveiligheid bereik je niet alleen met het treffen van infrastructurele maatregelen. Aangezien een groot deel van de ongevallen te maken heeft met menselijk gedrag, moeten wij ons in toenemende mate daarop richten. In 2005 hebben wij afgesproken dat vooral gemeenten verantwoordelijk worden voor de uitvoering van gedragsmaatregelen. Deze inzet krijgt de komende jaren een nadrukkelijker vervolg.

Verkeershandhaving is daarvan een onmisbaar onderdeel. In de loop van dit jaar willen wij kijken hoe het jaarlijkse PUP en het Korpsbeleidsplan van de politie nog beter op elkaar kunnen worden afgestemd. Deze afstemming zal vooral plaatshebben binnen het overleg van het Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe en de Adviesgroep Duurzaam Veilig.

Jacobskruiskruid

Jacobskruiskruid vormt een gezondheidsrisico voor paarden en vee. Wij hebben de afgelopen jaren veel gedaan om te voorkomen dat jacobskruiskruid zich verspreidt naar landbouwgronden en andere terreinen waar paarden en vee lopen of het gras gemaaid wordt voor veevoer. Inmiddels is duidelijk dat dit onvoldoende is geweest. Daarom stellen wij een aangepast maai-regiem voor. Als pilot gaan wij in 2006 en 2007 de provinciale (vaar)wegbermen intensiever beheren. De extra kosten hiervan bedragen € 75.000,-- per jaar.

3.4. Voortgangsbewaking

Een goede voortgangsbewaking van het verkeers- en vervoersbeleid staat of valt met betrouwbare verkeersgegevens en ongevallencijfers. Jaarlijks geven wij een overzicht van de verkeersdrukte op de provinciale wegen. Op de beschikbare ongevallencijfers voeren wij analyses uit die tot een herschikking van maatregelen leiden.

Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) brengt jaarlijks de Monitor verkeer en vervoer. Hierin worden de ontwikkelingen van Noord-Nederland en de afzonderlijke drie provincies zichtbaar gemaakt.

Ook van de doelstellingen in POP II bewaken wij de voortgang. Van de uitgevoerde projecten houden wij een projectdocument bij voor de evaluatie.

3.5. Financiën

Wij zullen bij de begroting met een voorstel komen voor het instellen van een reserve voor bijzondere infrastructurele projecten. Te denken valt aan de N33, Assen-Zuid en de vaarverbinding Erica-Ter Apel.

In 2002 is het Fonds verkeer en vervoer ingesteld, later gewijzigd in de reserve Investeringsverkeer en vervoer. De reserve is bedoeld om de kapitaallasten te egaliseren.

Een financiële verkenning maakte toen duidelijk dat een sober pakket van maatregelen tot en met 2010 een provinciale bijdrage vroeg van € 67 miljoen. Dit sobere scenario was mede gebaseerd op te verwachten rijks- en Europese bijdragen. Deze investeringen waren te financieren met een dotatie in de reserve van € 3,8 miljoen per jaar.

Bij het vaststellen van de Voorjaarsnota 2004 hebben wij voor deze collegeperiode een extra impuls aan investeringen mogelijk gemaakt van € 32 miljoen. Met een dotatie van € 2,2 miljoen per jaar is het mogelijk invulling te geven aan de verbetering van de stedelijke bereikbaarheid en de invoering van de landelijk afgesproken essentiële kenmerken van wegen.

Voor de totale € 99 miljoen die er dus niet werkelijk "ligt", maar mogelijk wordt door jaarlijkse dotaties, is er een investeringsprogramma met een verdeling per jaar. De verwachte investeringen zijn in de verschillende begrotingsjaren opgenomen.

Eind 2006 hebben wij ruim € 50 miljoen ook daadwerkelijk geïnvesteerd in projecten. Met het afsluiten van de convenanten met de gemeenten is tot eind 2008 € 80 miljoen van het totaal gemoeid.

Om het totale investeringsbedrag te dekken volgen wij de systematiek die wij hebben geïntroduceerd in de Voorjaarsnota 2001. Dat houdt in dat de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen gedekt worden uit de bestemmingsreserve Investeringsverkeer en vervoer. Een deel van de jaarlijkse dotatie is dus nodig om de afschrijving van de investering te betalen.

In de Voorjaarsnota 2005 hebben wij al gewezen op de mogelijkheid dat de reserves op termijn onvoldoende zullen zijn om de kapitaallasten te kunnen dekken. Uiterlijk in 2007 zullen wij u voorstellen hoe wij dit probleem denken op te lossen.

Nu kunnen wij al opmerken dat het temporiseren van een aantal complexe projecten en de vertraging in de uitvoering van de bereikbaarheidsconvenanten met de gemeenten een positieve invloed heeft op een eventuele aanpassing van de dotatie.

Investerings worden pas zichtbaar als kapitaallast in de reserve als het project ook werkelijk financieel wordt afgesloten. Grote civieltechnische werken lopen vaak, om diverse redenen, meerdere jaren door, vandaar ook de egaliseringsreserve. Dit is een van de oorzaken dat er een faseverschil zit tussen het moment van reserveren in de begroting, de daadwerkelijke realisering en het zichtbaar worden in de reserve. Een ander punt is dat wij voor de afspraken met de gemeenten in de meerjarenplanningen bepaalde ramingen hebben gedaan. In de praktijk blijkt dat een werkelijk gezamenlijk afgestemd programma met de gemeente iets weerbarstiger was dan op voorhand ingeschat. Dit heeft er vooral toe geleid dat geplande investeringen in 2004-2006 voor het grootste deel doorschuiven naar 2006-2008, maar nu wel al vastliggen in convenanten.

Programmalijn bereikbaarheid

	2006	2007	2008	2009	2010
Bestrijding jacobskruiskruid					
door wijziging maairegiem	- 75	- 75	-	-	-
	- 75	- 75	-	-	-

4. WERK, ONDERWIJS EN KENNISINFRASTRUCTUUR (WOK)

4.1. Doelen

Wij streven naar een economische structuurversterking, zodat wij op termijn een gunstiger ontwikkeling van werkgelegenheid en toegevoegde waarde bereiken dan landelijk het geval is. Ons doel is een gunstiger verloop van de werkloosheid te realiseren dan het landelijke beeld te zien geeft. Afhankelijk van de nationale ontwikkeling (groei of krimp) betekent dat een minder sterke procentuele stijging, dan wel een grotere procentuele afname van het aantal werklozen. Om deze doelstellingen te bereiken, hebben wij besloten ons te richten op zes prioriteiten, te weten onderwijs en kennisinfrastructuur (OKI), arbeidsmarkt, innovatie, toerisme, informatie- en communicatietechnologie (ICT) en voorwaardenscheppend beleid.

4.2. Stand van zaken

Over het algemeen geldt dat wij met de uitvoering van het programma WOK op schema liggen. Vooral de onderdelen Arbeidsmarkt en ICT doen het goed. Ook de uitvoering van het Kompas-programma Drenthe ligt keurig op schema. Door de provincie Drenthe ingediende projecten hebben in 2005 € 50 miljoen aan Kompas-subsidie gekregen. Hiervan is € 22 miljoen beschikbaar gesteld voor LOFAR.

Inmiddels is een start gemaakt met een vervolg op het Kompas voor het Noorden. Voor de periode na 2006 is uit Brussel en het Rijk minder geld beschikbaar en wordt dit geld selectiever ingezet. Van belang is te bepalen wat wij in Drenthe willen na 2006.

Naast deze algemene constatering heeft sinds de Voorjaarsnota 2004 per prioriteit het volgende plaatsgevonden.

1. OKI en Arbeidsmarkt

Van het budget van € 800.000,-- voor 2004/2005 is eind 2005 € 691.386,-- besteed. Er is een bijdrage beschikbaar gesteld aan veertien projecten, onder andere vraaggerichte scholing, aansluiting jeugdzorg - onderwijs - arbeidsmarkt, een sluitende aanpak voortijdig schoolverlaten en startkwalificatie werkenden. Van het restantbudget is inmiddels € 75.000,-- beschikbaar gesteld aan het project Erfgoedcentrum Veenhuizen. Tijdens de Drentse onderwijs- en arbeidsmarktdag op 14 december 2005 in het provinciehuis is een aantal projecten gepresenteerd. Naar aanleiding van de motie Handhaving ID-banen is € 500.000,-- uit de reserve Versterking economische structuur beschikbaar gesteld voor ID-banen. Gemeenten hebben inmiddels subsidieaanvragen ingediend waarover wij binnenkort een besluit zullen nemen.

2. Innovatie

In 2005 is een tweede subsidieaanvraag voor het EU-programma Innovatieve acties ingediend en door Brussel gehonoreerd. Met name projecten gericht op de spin-off van LOFAR zullen met dit geld mede gefinancierd worden. Ook zijn al enkele spin-offprojecten LOFAR gestart: de post hbo-opleiding, North Stars en het Integrated Development Lab. Verder werken wij aan een statenvoorstel innovatie/ondernemerschap (waarin wij voorstellen hoe wij willen omgaan met de "oude" Syntens-gelden). Medio 2006 zal de statenbehandeling kunnen plaatsvinden.

3. ICT

In de tweede ronde van de ICT-tender zijn zeventien aanvragen gehonoreerd voor een totaalsubsidie van € 807.000,--. Om alle zeventien projecten te kunnen honoreren, hebben wij naast de oorspronkelijke € 1,2 miljoen ruim € 200.000,-- extra ingezet voor de ICT-tender. Via het project Digitale ontwikkeling Drentse ondernemers (DODO) zijn in elf Drentse gemeenten roadshows geweest. Er zijn 28 projecten gehonoreerd met een DODO-premie. Met betrekking tot de zogeheten ICT-ringen heeft de aanbesteding voor de Veenkoloniën en Zuidoost-Drenthe plaatsgevonden. Aanbesteding voor de Drenthering West start in februari 2006. Van het totale budget voor ICT van € 1.520.720,-- in 2005 was aan het eind van dat jaar € 1.169.486 besteed.

4. Voorwaardenscheppend beleid

Er is een start gemaakt met de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen in Assen, Hoogeveen en Coevorden. Verder worden in Meppel, Emmen en Tynaarlo bedrijventerreinen gerevitaliseerd. De revitalisering van De Wieken in Hoogeveen en van de volgende fase van Bargermeer in Emmen start in 2006. Door middel van parkmanagement streven wij naar behoud van kwaliteit. Er zijn nu vijf goed functionerende parkmanagementorganisaties (Emmen, Coevorden, Meppel, Hoogeveen en Noordenveld). Van het budget van € 300.000,-- in 2005 voor parkmanagement was aan het eind van dat jaar € 170.832,-- besteed.

5. Toerisme

Na de eerste fase van de promotiecampagne is begin augustus de tweede fase van start gegaan en deze loopt tot september 2006. Het budget voor marketing en promotie (€ 923.135,--) is volledig besteed. Voor de tweede fase van de promotiecampagne is een voorschot genomen op het budget voor 2006 van € 216.960,--. Naar aanleiding van de motie over promotie van Drenthe is gestart met de voorbereiding van een plan van aanpak verbrede marketing en promotie voor provinciale staten. Het Rijk en de gemeente Noordenveld werken hard aan de voorbereiding en uitvoering van de verschillende deelprojecten uit het Masterplan Veenhuizen. Het Landelijke Gevangenismuseum is in mei 2005 geopend. Het belvédèreproject Maatschappij van Weldadigheid is in 2005 afgerond. In 2005 zijn twee nieuwe belvédèreprojecten gestart (tussen Hondsrug, Hümmling en Veenhuizen) die doorlopen tot in 2006. De pilot Westerveld is afgerond. De nieuwbouw van het Hunebedcentrum in Borger is geopend.

4.3. Activiteiten 2006-2007

De komende jaren willen wij ons inzetten voor een verdere ontwikkeling van het ICT in het midden- en kleinbedrijf en maatschappelijke sectoren. De kaders hiervoor hebben wij vastgelegd in het programma ICT in Drenthe. Hierbij zullen wij waar mogelijk aansluiting zoeken bij nationaal en Brussels beleid. De projectmatige aanpak is erop gericht dit zoveel mogelijk te doen in samenwerking met bedrijfsleven, andere overheden en intermediaire organisaties.

Bij OKI is € 108.000,-- overgeheveld naar het budget voor 2006. In totaal is hiermee voor 2006 nog € 608.000,-- beschikbaar. Gezien de huidige projectontwikkeling schatten wij nu in dat deze middelen volledig zullen worden benut in de periode 2006-2007.

Bij de reserve Economische structuurversterking is nog € 3,1 miljoen beschikbaar. Hier komen nog twee jaarlijkse stortingen van € 1,7 miljoen bij. De voorraad aan projecten is dusdanig dat wij verwachten dat deze middelen in hun geheel zullen worden benut in 2006 en 2007.

4.4. Voortgangsbewaking

Het programma WOK kent twee hoofddoelstellingen.

1. Drenthe heeft eind 2007 ruim 1.000 werklozen minder dan bij een nationaal groeitempo het geval zou zijn (korte termijn).
2. De nagestreefde economische structuurversterking zorgt ervoor dat over de periode 2003-2007 het groeipercentage van de werkgelegenheid in Drenthe minimaal gelijk is aan het nationale groeipercentage (langere termijn).

Voor de ontwikkeling van de werkgelegenheid geldt dat het gestelde doel voor 2007 haalbaar lijkt. Voor de werkloosheid ligt het halen van de doelstelling moeilijker. In 2004 is 10,8% van de Drentse beroepsbevolking werkloos. Dit percentage ligt 1,5% boven het nationaal gemiddelde. De werkloosheid in Drenthe ligt al lange tijd boven het nationale niveau en de laatste jaren is de achterstand zelfs wat groter geworden.

Deze ontwikkelingen zijn niet uitsluitend toe te rekenen aan ons beleid, maar zijn het resultaat van tal van ontwikkelingen (bijvoorbeeld ontwikkeling in de wereldeconomie, nationaal beleid en sectorale ontwikkelingen).

De projecten die met behulp van WOK-middelen zijn ontwikkeld hebben in totaal € 29,4 miljoen aan investeringen uitgelokt. Het aandeel van de private investeringen hierin bedroeg € 7,4 miljoen. De projecten leveren naar schatting in totaal 560 permanente arbeidsplaatsen (fte's) op. Zonder deze permanente werkgelegenheid zou de werkloosheid structureel 0,3% hoger liggen.

Binnen het programma WOK hebben wij zes prioriteiten geformuleerd. De acties die hieronder vallen moeten bijdragen aan het realiseren van onze hoofddoelen. Elke prioriteit kent weer zijn eigen specifieke doelen. Per prioriteit geven wij hiernavolgend de stand van zaken aan.

Onderwijs en kennisinfrastructuur

Voor de prioriteit onderwijs en kennisinfrastructuur hanteren wij de volgende specifieke doelen:

- In 2006 is de voortijdige schooluitval met 30% gereduceerd ten opzichte van het begin van het Collegeprogramma.
- Het starterspercentage ligt in 2007 op het nationaal niveau.

Van deze doelen hebben wij het volgende gerealiseerd.

- In het schooljaar 2003-2004 zijn ruim 2.400 voortijdige schoolverlaters geregistreerd. Drenthe heeft een bovengemiddeld aantal voortijdige schoolverlaters.
- Op basis van de huidige kennis en inzichten moeten we constateren dat het te behalen starterspercentage nog niet haalbaar lijkt. Het ingezette landelijk en provinciaal beleid (operatie Jong, Rebound, Equal-projecten) zal er naar verwachting toe leiden dat wij in 2008 in plaats van 2006 de doelstelling bereiken. Het starterspercentage ligt inmiddels 0,8 procentpunt boven het landelijk gemiddelde.

Arbeidsmarkt

Voor de prioriteit arbeidsmarkt hanteren wij de volgende specifieke doelen.

- In 2007 is het aandeel van fasen 3 en 4 werklozen in de totale werkloosheid gedaald.
- In 2007 is het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid afgenomen.
- Het aandeel basisonderwijs/vmbo binnen de totale beroepsbevolking is afgenomen. In 2007 is het aandeel gelijk aan het nationaal gemiddelde.

Van deze doelen hebben wij het volgende gerealiseerd:

- Ten opzichte van 2003 is het aandeel van fasen 3 en 4 werklozen in de totale werkloosheid met 0,6 procentpunt gedaald.
- Sinds 2003 is het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid met 0,7 procentpunt gedaald.
- In 2003 lag het aandeel basisonderwijs/vmbo van de totale beroepsbevolking 2 procentpunt boven het nationale niveau. Recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar.

Innovatie

Voor de prioriteit innovatie hanteren wij als specifiek doel, dat het bruto regionaal product per hoofd van de bevolking in 2007 dicht bij het nationale niveau ligt. In 2002 bedroeg de achterstand 26%. Recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar.

Het binnenhalen van het Brusselse Innovatieve Acties Programma biedt nieuwe mogelijkheden voor projectontwikkeling.

ICT

Voor de prioriteit ICT hanteren wij de volgende specifieke doelen.

- Eind 2005 is er 100% dekking van Drenthe via midden-/breedband.
- De eerste ICT-tender moet leiden tot het opstarten van minimaal acht concrete projecten.

Van deze doelen hebben wij het volgende gerealiseerd.

- De dekkingsgraad van midden-/breedband in Drenthe is 99%. Inmiddels zijn er stappen ondernomen voor de realisatie van een open glasvezelverbinding. Voor de zomer van 2006 zullen de eerste locaties zijn ontsloten.
- De ICT-tender is zeer succesvol geweest. De eerste ronde heeft geleid tot elf projecten, de tweede ronde zijn zeventien projecten gehonoreerd.

Voorwaardenscheppend beleid

Voor de prioriteit voorwaardenscheppend beleid hanteren wij de volgende specifieke doelen.

- In 2007 is de markt van vraag en aanbod naar bedrijventerreinen nog steeds in evenwicht; er ontstaan geen grote tekorten of overschotten binnen deelregio's.
- Gedurende de periode 2004-2007 worden er minimaal vier bedrijventerreinen gerevitaliseerd.

Van deze doelen hebben wij het volgende gerealiseerd.

- Door de economische recessie is de vraag naar bedrijventerreinen fors teruggelopen. Doordat ook de planvorming op een lager niveau ligt, is er nog steeds sprake van evenwicht.
- Er worden momenteel drie bedrijventerreinen gerevitaliseerd.

Toerisme

Voor de prioriteit toerisme hanteren wij als specifiek doel, dat in de periode 2004-2007 de procentuele groei van de toeristische bestedingen minimaal gelijk is aan de nationale groei. Op dit vlak is ons bekend dat toeristen in 2004 in Drenthe ruim € 6 miljoen meer besteed hebben dan in 2003. Vergelijkbare cijfers voor Nederland zijn nog niet beschikbaar.

Wij zijn van start gegaan met de promotiecampagne Da's Nou Drenthe! Wij hebben de indruk dat die campagne dusdanig succesvol is, dat wij inmiddels denken aan een verbreding van de campagne.

4.5. Financiën

LOFAR

Met het project LOFAR heeft het Noorden, en Drenthe in het bijzonder, een stevige piek in handen. De voortgang van dit ASTRON-project ligt op schema. ASTRON heeft grote ambities met het project (bijvoorbeeld de buitenstations op de maan). Wij delen deze ambities. Dat betekent echter dat wij ook organisatorisch en financieel zullen moeten bijdragen aan dit project. Twee concrete zaken zijn nu aan de orde.

Ter voorbereiding van de subsidieaanvraag uit het (Europese) Zevende Kaderprogramma voor LOFAR on the Moon moeten er diverse zaken worden uitgezocht en vooral op papier gezet. Wij bekijken momenteel of wij hiervoor gebruik kunnen maken van subsidiegelden van het INTERREG-programma. Ook werkt men op dit moment hard aan het aanbrengen van de laatste details aan het project Sensor Universe. Sensor Universe zal de meerwaarde geven aan de diverse spin-offs van LOFAR, zoals het Integrated Development Lab (IDL), AstroTec en Kennisknooppunt Assen. Sensor Universe is een initiatief van de provincie Drenthe, ASTRON en het Ministerie van Economische Zaken.

Vaarverbinding Erica-Ter Apel

De Stuurgroep Erica-Ter Apel is bezig met het uitwerken van een financieringsvoorstel waarin de provincie geacht wordt een bijdrage te leveren van € 4,8 miljoen. De totale kosten van dit project bedragen € 31 miljoen. Van de partners van de Agenda voor de Veenkoloniën heeft een aantal inmiddels ingestemd met het financieringsvoorstel. Zo heeft de provincie Groningen € 1.920.000,-- op haar meerjarenbegroting gereserveerd voor dit project. Ook het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft € 1.000.000,-- voor dit project daadwerkelijk gereserveerd, mits de aanleg in 2006 zal starten. De Stichting Recreatietoervaart Nederland/Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland (SRN/BRTN) heeft via een brief haar bijdrage van € 4.800.000,-- reeds toegezegd, mits de aanleg in ieder geval in 2007 zal starten. Dit totale bedrag is tot nu toe echter niet zeker gesteld. Als ook alle overige toegezegde bijdragen worden geformaliseerd, is er echter nog steeds een aanzienlijk gat in de financiering.

Wij stellen pogingen in het werk om dit gat door middel van een gebiedsgerichte aanpak te dichten. Dit najaar moet blijken of deze aanpak voldoende mogelijkheden biedt om het project doorgang te laten vinden. In dat geval zullen wij u een voorstel doen toekomen.

Verbrede marketing en promotie van Drenthe

In de vergadering van 15 juni 2005 hebt u een motie van de VVD aanvaard over de promotie van Drenthe. Wij hebben daarop een discussienota Marketing en promotie Drenthe toegezegd. Vanwege de noodzakelijke inbreng van kennis van marketing en promotie hebben wij gebruik gemaakt van de kennis van het Bureau Marktplan Adviesgroep.

Inmiddels heeft Marktplan zijn bevindingen gerapporteerd. Op 12 april 2006 zijn wij via een presentatie van Marktplan daarover geïnformeerd. Een vergelijkbare presentatie heeft in uw staten plaatsgevonden op 26 april 2006. Dit najaar zullen wij u een concreet voorstel met de financiële gevolgen aanbieden.

Op basis van een motie van u hebben wij besloten om voor 2005 en 2006 € 300.000,-- extra beschikbaar te stellen, waarmee het totale budget voor die jaren op € 740.000,-- komt. Hieraan is de voorwaarde gesteld dat aan zowel de VVV Drenthe Plus als aan Marketing Drenthe ieder een aanjaagsubsidie van € 200.000,-- beschikbaar wordt gesteld. Voor 2005 en 2006 is de financiering daarmee geregeld.

Op dit moment bereiden beide stichtingen een voorstel voor een nieuwe organisatieopzet voor. Hierbij speelt men in op de ontwikkelingen rond een verbrede Marketing en Promotie. Beide organisaties voorzien een toekomstige structurele provinciale ondersteuning. Uitgangspunt was ondersteuning van beide organisaties in 2005 en 2006. Ondersteuning na 2006 kan gedekt worden uit beschikbare structurele middelen van € 440.000,-- per jaar. Voor een structurele bijdrage aan de verbrede campagne voor promotie is nog geen geld beschikbaar. Voor een structurele bijdrage aan de verbrede Marketing en Promotie in Drenthe hebt u nog niet besloten. In 2006 dekken wij de toeristisch recreatieve promotiecampagne Da's nou Drenthe fase III uit middelen vanuit de programmalijn WOK.

5. VEILIGHEID, DUURZAAMHEID EN MILIEU

5.1. Doelen

In ons Collegeprogramma hebben wij beloofd te streven naar een veilig Drenthe. Om dit waar te maken, richten wij ons op de volgende doelen.

Wij willen een sterke provinciale regierol op het gebied van de externe veiligheid voor industriële inrichtingen, het vervoer van gevaarlijke stoffen en het organiseren van grote evenementen. Om deze regierol te kunnen realiseren, is het onder andere van belang dat ons vergunningen- en handhavingsbeleid sterk en uniform is. Verder willen wij de integrale veiligheid van Drenthe verbeteren door de samenwerking te versterken tussen alle betrokkenen op het terrein van de openbare orde en veiligheid, zowel binnen als buiten de provinciale organisatie.

Om te zorgen voor een duurzaam milieu in Drenthe willen wij een bijdrage leveren aan het terugdringen van het broeikaseffect door een reductie in CO₂-emissie te realiseren van minimaal 500 kT per jaar in 2010. Verder hebben wij besloten dat er geen gevaarlijk of radioactief afval wordt opgeslagen in de diepe ondergrond van Drenthe.

5.2. Stand van zaken

Externe veiligheid

In 2005 hebben wij onze regierol in de externe veiligheid vormgegeven door samen met de gemeenten en de Regionale Brandweer Drenthe een Uitvoeringsprogramma externe veiligheid uit te voeren. Hiervoor heeft het Rijk ruim € 300.000,-- beschikbaar gesteld. Daaraan hebben wij zelf € 100.000,-- toegevoegd om de realisering van de activiteiten een impuls te geven.

Het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2004-2005 Drenthe bevat vijf projecten. Die zijn grotendeels gerealiseerd. Drie projecten hebben wij afgerond, namelijk de implementatie van externe veiligheid in de gemeentelijke organisaties, de routing van gevaarlijke stoffen en het actueel maken van het Risicoregister Gevaarlijke Stoffen. Een project (het actualiseren van vergunningen) heeft een doorlopend vervolg en twee projecten (veiligheid routing en veiligheid ruimtelijke ordening) hebben een vervolgproject opgeleverd voor 2006. Wij leveren nu nog een extra inspanning door het actualiseren van de vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer. Ook hebben wij aandacht besteed aan risicocommunicatie. De samenwerking tussen gemeenten, de Regionale Brandweer Drenthe en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer is naar onze indruk goed verlopen.

Integrale veiligheid

De samenwerking tussen de diverse partners op het gebied van integrale veiligheid is versterkt door een aantal activiteiten die ook in de nota Openbare orde en veiligheid 2004 en de vervolgnota Openbare orde en veiligheid zijn aangegeven. Allereerst zijn de netwerken, waar wij een (bege)leidende rol spelen, geïntensiveerd na een interne evaluatie. Het gaat hier om het Netwerk Veilig Drenthe en het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing Drenthe. Beide netwerken leggen zich nu toe op projectmatige samenwerking in de regio, kennisvergroting en afstemming. Ook het crisismanagement in Drenthe, het oefenbeleid en de risico- en crisiscommunicatie sluiten naadloos op elkaar aan.

In 2005 hebben wij bovendien vanuit een goede samenwerking met de gemeenten de risico-kaart openbaar is gemaakt. In datzelfde jaar heeft de samenwerking op het gebied van voorzieningen bij crisiscommunicatie geleid tot aansluiting bij één alarmnummer en een website (www.crisis.nl).

Luchtkwaliteit

In de Voorjaarsnota 2005 hebben wij aangegeven het wenselijk te vinden om een goed integraal beeld te hebben van de luchtkwaliteit in Drenthe. Om dit mogelijk te maken, hebben wij een bedrag van € 100.000,-- per jaar voor 2005 en 2006 gereserveerd. In 2005 zijn wij begonnen met het opstellen van een ontwerp-Luchtkwaliteitsplan (LKP) Drenthe. Het ontwerp-LKP Drenthe is gebaseerd op een PvA met vier sporen.

- Om een goed beeld te krijgen van de huidige luchtkwaliteit inventariseren wij de bronnen die de luchtkwaliteit in belangrijke mate beïnvloeden.
- De belangrijke ontwikkelingen en de gevolgen daarvan op de luchtkwaliteit brengen wij in beeld. Voor het oplossen van de (toekomstige) knelpunten zetten wij mogelijke maatregelen op een rij. Daarin stellen wij prioriteiten, onder andere naar het effect op de luchtkwaliteit, de kosten en mogelijke neveneffecten.
- De potentiële instrumenten die Drenthe in kan zetten om te voldoen aan de Europese grenswaarden en die van het Besluit luchtkwaliteit brengen wij ook in beeld.
- Ten slotte zullen wij veel aandacht geven aan de (interactieve) communicatie met relevante belanghebbenden (u als PS, gemeenten, belangen- en maatschappelijke organisaties).

Bij de totstandkoming van het ontwerp-LKP Drenthe volgen wij de procedure die ook geldt voor de uitwerkingsplannen van het POP. Dit betekent onder andere dat het ontwerp - nadat wij dat hebben vastgesteld - gedurende zes weken ter inzage ligt. Ook vragen wij in die periode de Provinciale Commissie voor het Omgevingsbeleid (PCO) om advies. Daarna leggen wij het ontwerp en de ontvangen reacties voor aan de Statencommissie Omgevingsbeleid. Pas dan zullen wij het definitieve LKP Drenthe vaststellen.

Energie

Om onze doelstellingen voor het terugbrengen van CO₂ te realiseren, richten wij ons op het stimuleren van energiebesparingsmaatregelen en het toepassen van duurzame energie. Veel van deze maatregelen willen wij realiseren door duurzaam te bouwen. In 2005 hebben wij veel concrete activiteiten gestimuleerd. Binnen het project Liberalisering energiemarkt Drenthe hebben wij ons gericht op de kansen rondom de liberalisering van de gasmarkt en op de verdere uitvoering van voorbeeldprojecten. In het voorjaar van 2005 hebben wij een vervolgsymposium op de PS Klimaatconferentie van 2003 gehouden. Wij hebben met z'n allen gediscussieerd over de leefomgeving van Drenthe in 2050, rekening houdend met klimaatverandering en emissie-reductiedoelstellingen. Daarna hebben wij scholen uitgedaagd oplossingen aan te dragen om hun omgeving leefbaar te houden. Een ambtelijke werkgroep en statenleden hebben dit samen voorbereid.

Sinds 2005 nemen wij deel aan Energy Valley en ondersteunen de filosofie daarachter.

Drenthe richt zich vooral op het stimuleren van duurzame energievormen en de rol van het MKB daarbij. Men heeft veel aanspraak gedaan op onze Subsidieregeling energieprojecten waarbij wij een multipliereffect met ongeveer de factor 4 realiseren.

In oktober 2005 hebben wij de Startnotitie energiebeleid 2006-2010 Energiek Drenthe uitgebracht. Deze is bedoeld als uitwerkingsplan van het POP en doorloopt de daarvoor de in het POP vastgelegde procedure. Dat houdt onder meer in dat de startnotitie is besproken in de PCO. De PCO heeft in november in grote lijnen ingestemd met de startnotitie. Daarnaast hebben wij de startnotitie ook besproken met diverse externe partijen, zoals de NAM, de Milieufederatie Drenthe, het coördinatiebureau van Energy Valley, het platform Biomassa en de woningbouwcorporaties.

Opslag van afval in de diepe ondergrond

Op grond van de Mijnbouwwet en de Wet milieubeheer zijn de provincies bevoegd gezag bij de vergunningverlening voor het opslaan van afvalstoffen in de diepe ondergrond.

De minister van economische zaken (EZ) heeft in het voorjaar van 2005 getracht die bevoegdheid naar zich toe te trekken via een wetwijziging (de Veegwet EZ 2005). Dit voornemen hebben wij ontdekt op het moment dat het wetsvoorstel al door de Tweede Kamer was aangenomen en ter behandeling lag bij de Eerste Kamer. Wij hebben onmiddellijk hebben actie ondernomen in de richting van de betrokken bewindslieden (de minister van EZ en de staatssecretaris van VROM) en de leden van de Eerste Kamer. Dit heeft succes gehad.

Op aangeven van de Eerste Kamer heeft in november 2005 ambtelijk overleg tussen een aantal partijen plaatsgevonden (IPO-VROM-EZ). Op basis van de uitkomsten van dat overleg heeft de minister van EZ eind 2005 een nieuw wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer met als doel de omstreden bevoegdheid nu niet over te nemen. Wel gaf hij aan de discussie opnieuw te willen voeren in het kader van de toekomstige omgevingsvergunning.

5.3. Activiteiten 2006-2007

Externe veiligheid

Het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2006-2010 Drenthe is voorbereid en vastgesteld. Hiervoor heeft het Rijk ruim € 300.000,- per jaar beschikbaar gesteld. Voor 2006 staan zeven projecten en vijf acties gepland. Veel van deze activiteiten zijn van inventariserende aard of hebben een onderzoeks karakter. Deze activiteiten zijn gericht op risico-inventarisatie, vergunningverlening en handhaving, het transport van gevaarlijke stoffen, de relatie ruimtelijke ordening en externe veiligheid, de ontwikkeling en uitvoering van het groepsrisicobeleid, sanering van onveilige situaties en risicocommunicatie. Bovendien zullen de overheidsorganisaties op termijn in professionele zin structureel worden versterkt met drie regionale allrounddeskundigen op het gebied van externe veiligheid.

Interne veiligheid

In 2006 willen wij onze aandacht richten op de verdere projectontwikkeling op het vlak van integrale veiligheid. Belangrijk is dat wij daarbij zoveel mogelijk samenhang willen aanbrengen in de communicatiemiddelen binnen de regio, zodat de burger zich op een eenvoudige en eenduidige manier op de hoogte kan stellen van de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid. Wij willen als kristallisatiepunt dienen voor de uitwisseling van kennis en informatie over de veiligheid voor de regio. Daarnaast zullen wij een beleidsvisie integrale veiligheid opstellen.

Energie

In 2006 krijgt de procedure rond Energiek Drenthe een afronding. Hiermee geven wij aan hoe wij onze doelen voor de reductie van CO₂ in 2010 daadwerkelijk zullen realiseren. De activiteiten die in het kader van Energiek Drenthe zijn en worden ontwikkeld, zullen wij in een Uitvoeringsprogramma energie 2006-2007 aangeven. Het programma hebben wij zo opgezet dat het inzicht biedt in de doorwerking van het beleid en daarmee in de haalbaarheid van de gestelde doelen. Daarnaast geeft het, voor zover van toepassing, inzicht in de te realiseren CO₂-besparing en een financiële besteding per thema.

Wij richten ons in 2006 en 2007 op de speerpunten energiebesparing, bodemenergie, biomassa en energieregelateerde bedrijvigheid. Daarbij zien wij voor onszelf een regisseurs- en projectontwikkende rol weggelegd, waarbij wij innovatie op energiegebied willen stimuleren. Wij doen dit bijvoorbeeld binnen de grote ruimtelijke trajecten Roden-Leek, Messchenveld, Tynaarlo en Borger-Odoorn. Daarnaast richten wij ons onder andere op energiebesparing bij huishoudens met lage inkomens, energiebesparing bij renovatie en nieuwbouw samen met woningcorporaties en energiebesparing bij basisscholen. Wij willen een belangrijke rol spelen bij het uitbouwen van de toekomstige zogenoemde Biobased Economy. Daarom gaan wij in 2006 en 2007 onder andere aandacht besteden aan de ruimtelijkeorderingsaspecten en de regelgeving van covergisting. Daarnaast gaan wij samen met partners als de NAM en de boeren op zoek naar nieuwe groene bronnen van gas. In Zuidoost-Drenthe heeft dit al geleid tot een initiatief om biomassa om te zetten in biogas.

Met de verdere uitbouw van de energieregelateerde werkgelegenheid is het beleid, gericht op het bedrijfsleven, nog volop in ontwikkeling. Het uitvoeringsprogramma dient u in dit opzicht te zien als een tussenstap.

5.4. Voortgangsbewaking

Voor de voortgangsbewaking hebben wij meetinstrumenten ontwikkeld. Over het stimuleren van energieregelateerde maatregelen maken wij elk jaar een rapportage. Aan het eind van 2006 zullen wij het Uitvoeringsprogramma externe veiligheid evalueren op basis van deze meetinstrumenten. Daarnaast brengen wij elk jaar een jaarverslag handhaving uit.

5.5. Financiën

Op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau moeten wij voldoen aan de Europese en nationale wetgeving voor de luchtkwaliteit. Dit is noodzakelijk om Nederland in 2010 aan de EU-richtlijn te laten voldoen. Wij willen inzicht krijgen in mogelijke knelpunten en oplossingsrichtingen op het gebied van de luchtkwaliteit. Zoals hiervoor is aangegeven stellen wij daarom in 2006 een luchtkwaliteitsplan op. Nadat het luchtkwaliteitsplan definitief is vastgesteld (volgens planning eind 2006) zullen wij de in het plan opgenomen maatregelen en instrumenten uitvoeren. Voor de implementatie en programmatische uitvoering van het Luchtkwaliteitsplan Drenthe is een bedrag van € 100.000,-- voor 2007 noodzakelijk. Door het opschuiven van de oorspronkelijke planning zal het bedrag van € 100.000,-- dat in 2006 hiervoor was gereserveerd worden overgeheveld naar 2007.

De beschikbare middelen voor de uitvoering van het energiebeleid, het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP), het Bestuursakkoord Nieuwe Stijl (BANS), het Kompas-programma en eventueel het Provinciaal Economisch Structuurfonds bieden voorlopig nog voldoende mogelijkheden voor de financiering van projecten in 2006 en 2007.

Wij voorzien echter dat voor de periode na 2007 een aanvullend budget nodig is om onze doelen te realiseren. Voor de periode 2008-2010 zullen wij jaarlijks ten minste € 450.000,-- extra nodig hebben voor het uitvoeren van de Energienota. Wij zullen dit bedrag volgend jaar verder onderbouwen op basis van de voortgangsbewaking over 2006 en de nieuwe referentieraming (de geactualiseerde toekomstverwachting ten aanzien van de energievoorziening en de emissie broeikasgassen) en dit betrekken bij de Voorjaarsnota 2008.

Bij het verbeteren van de kwaliteit van het toezicht (het handhaven) speelt het volgende. De VROM-Inspectie heeft onder meer aangegeven dat de provincie de toezichtplannen niet of niet voldoende toepast. Het is noodzakelijk om op korte termijn een inhaalslag te plegen zodat voor alle bedrijven waar de provincie "bevoegd gezag" is toezichtplannen komen, waarbij uiteraard de meest risicovolle aspecten in beeld worden gebracht. Van de in totaal 160 bedrijven die wij momenteel in portefeuille hebben, zullen wij voor circa 50 bedrijven een dergelijk toezichtplan moeten maken. Daarmee kan volgens ons een voldoende dekkend plan worden gemaakt dat ook voor de overige bedrijven kan gaan gelden. Dat proces kan deels gerealiseerd worden met eigen menskracht. Echter, om de door de VROM-Inspectie wenselijk geachte kwaliteitsimpuls te verkrijgen, moeten wij ook externe expertise inschakelen. Het opstellen van een toezichtplan per bedrijf (een beschrijving van de actuele bedrijfssituatie en de mogelijke milieurisico's) zal neerkomen op circa € 1.000,-- per bedrijf. De totale kosten bedragen voor 50 bedrijven dan eenmalig € 50.000,--.

Programmalijn veiligheid, duurzaamheid en milieu

	2006	2007	2008	2009	2010
Luchtkwaliteitsplan	100	- 100	-	-	-
Vergunningverlening inrichtingen	- 50	-	-	-	-
	50	- 100	-	-	-

6. SOCIAAL EVENWICHT

6.1. Doelen

De beleidsvoornemens uit ons Collegeprogramma op het gebied van het bevorderen van het sociaal evenwicht en de culturele ontwikkeling van Drenthe, hebben wij in deze collegeperiode vertaald in vier kaderstellende nota's. Het overkoepelende beleidskader hebt u vastgesteld in de strategische beleidsnota Mensen in het Middelpunt. Een nadere uitwerking en detaillering van deze kaders heeft plaatsgevonden in:

- de nota Zorg in perspectief (2004);
- het beleidskader jeugdzorg (2004);
- de Cultuurnota De kunst van het combineren (2005).

Elk van deze nota's bestrijkt de periode 2005-2008. Met de vaststelling van deze nota's hebben wij de ambities uit ons Collegeprogramma in de Sector Cultuur, Welzijn en Zorg (CWZ) in doelen, beleidsvoornemens en projecten vertaald. Alle energie richten wij nu op het uitvoeren van de in deze nota's neergelegde plannen en projecten.

6.2. Stand van zaken

2006 is het tweede uitvoeringsjaar van deze nota's. Aan de randvoorwaarden voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de beleidsvoornemens uit deze nota's hebben wij inmiddels voldaan: de subsidiesystematiek is herijkt, de sturing op resultaten is - ondersteund door de Algemene subsidieverordening - verscherpt, de inrichting van de provinciebegroting is aangepast, het subsidievolgsysteem is nagenoeg operationeel. Het aantal subsidieregelingen op CWZ-terrein is aanzienlijk verminderd, de administratieve lasten voor een aantal kleinere instellingen in deze sector zijn verminderd, een evaluatieplan voor beide nota's is vastgesteld en intern hebben wij de programmatische aansturing op de verschillende beleidsvelden versterkt.

De voor de beleidsperiode 2005-2008 overeengekomen bezuinigingen hebben wij gerealiseerd. In 2006 is de overeengekomen taakstellende bezuiniging in de CWZ-sector die in 2008 oploopt tot € 500.000,-, waargemaakt. De afbouw van subsidies voor een aantal instellingen (waaronder de maatschappelijke activeringsinstellingen en het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking) realiseren wij volgens planning. Dat geldt ook voor de aan de grotere instellingen opgelegde bezuinigingen. Conform de afspraken hierover met u zijn de voorgenomen bezuinigingen op de Stichting Paardrijden Gehandicapten Westerbork en de Stichting Welzijn Doven niet geëffectueerd. De bij de Voorjaarsnota 2005 beschikbaar gestelde extra middelen voor de uitvoering van de cultuurnota (voor Theater te Water, Stichting Daarom, project De oorlog dicht bij huis, Noordelijke Stichting voor Koorzang en Koorscholing en de continuering van de subsidiëring Vrouwentoneel Erica) hebben wij voor deze doelen ingezet.

Inhoudelijk boeken wij op veel dossiers binnen de pijler sociaal evenwicht voortgang. Over de voortgang op de belangrijkste projecten informeren wij u regelmatig. Eind 2006 zullen wij - volgens afspraak - een integrale tussentijdse rapportage over de voortgang van de uitvoering van beide nota's aan u doen toekomen.

6.3. Activiteiten 2006-2007

Ten opzichte van het beeld dat wij in de Voorjaarsnota 2005 en de Begroting 2006 hebben geschetst, is er sprake van een aantal onderwerpen dat voor 2006 en 2007 bijzondere aandacht behoeft. Een betere toekomst voor de jeugd in Drenthe zou het overkoepelende thema van veel van onze speerpunten voor 2006 en 2007 genoemd kunnen worden.

Uitvoeringsprogramma opgroeien

In het Uitvoeringsprogramma opgroeien 2006 dat eind vorig jaar is vastgesteld, hebben wij aangegeven hoe wij de circa € 25 miljoen die hiervoor beschikbaar is, dit jaar willen inzetten en welke speerpunten wij daarbij hanteren (flexibel en toereikend zorgaanbod, samenwerking met gemeenten bij het integraal jeugdbeleid, investeren in kwaliteit en in cliëntenbeleid, specifieke aandacht voor het jonge kind, terugdringen en wegwerken van de wachtlijsten voor bepaalde voorzieningen).

In de Voorjaarsnota 2005 vroegen wij uw aandacht voor de dreigende toename van wachtlijsten in de jeugdzorg door een combinatie van toenemende vraag en tekortschietende financiering. Het destijds gesignaleerde knelpunt van dreigende wachtlijsten voor voorzieningen voor jonge kinderen (medisch kleuterdagverblijf) heeft ondertussen een perspectief op een oplossing gekregen. De gesprekken met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) over het terugdringen van de wachtlijsten bevinden zich momenteel in een afrondend stadium. Hiervoor komen naar verwachting aanvullende middelen beschikbaar. Voor de aan het Ministerie van Justitie verbonden delen van de jeugdzorg is dat perspectief er nog niet. Met het in werking treden van de nieuwe wet is ook de verantwoordelijkheid voor de jeugdbescherming (waaronder voogdij en ondertoezichtstelling) en de jeugdreclassering van het Ministerie van Justitie gedecentraliseerd naar de provincies. Het gaat hier om intensieve vormen van (gedwongen) hulpverlening in ernstige situaties. In deze sector heeft zowel landelijk als in Drenthe de afgelopen jaren een explosieve groei plaatsgevonden, waarvan de extra kosten voor de provincies door het Rijk maar zeer ten dele worden gecompenseerd als gevolg van de daarbij gehanteerde financieringssysteem (de zogenoemde "t-2-financiering", de bekostiging door het Rijk vindt plaats op basis van aantallen van twee jaar geleden). Deze problematiek kunnen wij alleen het hoofd bieden door óf wachtlijsten te laten ontstaan/groeien, óf de case load te verhogen en dus de kwaliteit van de hulpverlening aantasten. In navolging van andere provincies stellen wij voor hiervoor eenmalig een bedrag van € 500.000,-- voor te financieren om deze problematiek in de jaren 2006 en 2007 te lijf te gaan. Wij hopen hiermee wachtlijsten te voorkomen en de huidige case load op peil te houden. Wij gaan ervan uit dat de groei in deze sector op zijn minst afvlakt waardoor de bekostiging na 2007 weer in de pas gaat lopen met het gevraagde niveau van hulpverlening. In IPO-verband en in overleg met het ministerie wordt regelmatig aandacht voor deze problematiek gevraagd. Tot op heden zonder een voor de provincies voldoende bevredigend resultaat. Wij zullen de minister van justitie blijven aanspreken op zijn verantwoordelijkheid, maar willen de desbetreffende jongeren in Drenthe hiervan niet de dupe laten worden. Daarom zijn wij bereid tot het voorfinancieren van het wegwerken van deze wachtlijsten. Zodra het ministerie hiervoor aanvullende middelen beschikbaar stelt of de provinciale reserve Jeugdzorg daarvoor ruimte biedt, zullen wij weer tot verrekening overgaan (peildatum: Jaarrekening 2006).

Als gevolg van nieuwe wetgeving moeten vmbo-scholen met ingang van het schooljaar 2006-2007 problematische jongeren zelf opvangen en begeleiden. Voor een deel van deze jongeren zal dit lukken met de nieuwe middelen die hiervoor beschikbaar worden gesteld (Rebound-middelen). Voor de "zwaardere gevallen" zullen deze middelen sterk ontoereikend zijn.

Dit valt op te lossen door deze jongeren via een indicatiestelling in jeugdzorgprogramma's op te nemen (zoals in de Daghulp). Maar dit is echter niet de oplossing die wij in Drenthe willen. Wij willen het tegenovergestelde: de deskundigheid van de jeugdzorg in de scholen halen, zodat jongeren niet voortijdig het onderwijs verlaten en in de jeugdzorg terechtkomen.

De scholen, die deze deskundigheid in huis halen, zullen hiervoor middelen moeten zoeken en hun organisatie hierop moeten inrichten.

Wij willen daarom alle vmbo-scholen in Drenthe een overgangsjaar aanbieden, waarin de deskundigheid wordt aangeboden vanuit Jeugdzorg via het project Ambulante begeleiders in het onderwijs.

De kosten die vanuit de provincie worden geïnvesteerd zijn één begeleider jeugdzorg in het onderwijs (1 fte, € 85.000,--) en de proceskosten (€ 45.000,--) Wij stellen u voor de totale kosten van € 130.000,-- in 2006 en 2007 ten laste te brengen van de post Niet-kwantificeerbare ontwikkelingen voor respectievelijk € 55.000,-- en € 75.000,--.

Programma Werken en leren

Binnen het programma Werken en leren zullen wij in dit voorjaar een Drentse onderwijsagenda aan u voorleggen. Daarin zullen wij bij de uitwerking van de nota Mensen in het Middelpunt plannen presenteren op het gebied van de bestrijding van onderwijsachterstanden, het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, een betere aansluiting tussen voortgezet onderwijs en jeugdzorg en een verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Met de andere noordelijke provincies heeft hierover nauw overleg plaatsgevonden. Wij kondigden dit in de Voorjaarsnota 2005 al aan. De drie noordelijke provincies werken aan het opstellen van één samenhangende noordelijke onderwijsagenda. De financiering van deze extra impuls kan grotendeels plaatsvinden met behulp van bestaande middelen, Kompas-gelden en Europese fondsen (waaronder Equal en Europees sociaal fonds (ESF)).

Programma Wonen en leefomgeving

Binnen het programma Wonen en leefomgeving zullen wij in aansluiting op de opgedane ervaringen binnen het "werkatelier" over wonen met zorg en welzijn en de onlangs afgesloten convenanten met de Drentse gemeenten over dit thema in het derde kwartaal van dit jaar in een beleidsnotitie een overzicht van bestaande provinciale initiatieven op dit gebied bundelen en enkele nieuwe initiatieven aankondigen. Een van deze initiatieven zal betrekking hebben op de ontwikkeling van een wooninnovatief concept, waarbij wij - rekening houdend met en ingebed in cultuurhistorische, economische en landschappelijke kenmerken en randvoorwaarden - nieuwe vormen van wonen, gecombineerd met zorg en welzijn zullen introduceren.

Nu - mede dankzij de Drentse lobby van provincie en gemeenten - de mogelijkheden voor het verkrijgen van ESF-subsidies voor dagarrangementen overeind zijn gebleven, kunnen wij ons project voor het realiseren van een groot aantal multifunctionele dienstencentra in Drentse dorpen met kracht afronden. Over de voortgang van dit project hebben wij u onlangs afzonderlijk geïnformeerd.

Programma Participatie

In het programma Participatie zullen wij u zeer binnenkort geïnformeerd over de manier waarop wij onze provinciale rol bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) willen invullen. De kern is een gerichte ondersteuning van gemeenten die zich concentreert op een bundeling van expertise en een herijking van een aantal provinciale instrumenten en taakvelden (jeugdbeleid, cliëntenparticipatie, inzet steunfunctie-instellingen en dergelijke) in het perspectief van de eisen die deze nieuwe wet stelt.

Over de provinciale rol op het gebied van armoede en sociale uitsluiting hebben wij - mede op basis van de door STAMM uitgevoerde quick scan - in april een werkconferentie georganiseerd. Vooralsnog past ons inziens enige beleidsmatige terughoudendheid op dit gebied. Armoedebestrijding blijft naar onze mening primair een zaak van de rijksoverheid en (secundair) van de gemeenten. Vooral via economische structuurversterking, ondersteuning van gemeenten bij hun sociale beleid en het goed gebruikmaken onder andere de provinciale steunfunctie-instellingen willen wij uiteraard wel een "provincie-eigen" bijdrage aan de oplossing van het armoedevraagstuk leveren.

In 2005 hebben wij al aangekondigd - mede op basis van discussies daarover met u en aansluitend op het beleid van de Drentse gemeenten, onder andere via de zogenoemde BOS-impuls (buurt, onderwijs en sport) - met nadere initiatieven te komen over de versterking van de breedtesport. Het rapport van het provinciale Onderzoeksbureau OCSW over overgewicht in onze provincie vormt hiervoor mede een basis. Nog dit voorjaar zullen wij u een notitie Drenthe beweegt aanbieden.

De kern van het voorstel heeft betrekking op een provinciale cofinanciering (25%) van gemeentelijke projecten in het kader van deze BOS-impuls van de rijksoverheid. Het merendeel van de Drentse gemeenten zal hieraan meedoen.

Ter stimulering hiervan stellen wij u voor in 2006 en 2007 een extra bedrag van € 225.000,-- (dus in totaal € 450.000,--) te reserveren ten laste van de post Niet-kwantificeerbare ontwikkelingen. Naast provinciale cofinanciering ter ondersteuning van het lokale breedtesportbeleid willen wij in deze jaren ook enkele provinciale speerpunten op dit gebied projectmatig aanpakken: onder andere ondersteuning van sportverenigingen, de campagne Drenthe beweegt en het stimuleren van bewegen op school.

De cofinanciering van de lokale BOS-projecten na 2007 kan binnen de begroting plaatsvinden (prestatiesubsidie *SportDrenthe* en het beleid Mensen in het Middelpunt).

Ook hebt u het afgelopen jaar bij ons aangedrongen op meer aandacht voor de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, naast de bestaande initiatieven op dit gebied (de vrijwilligersprijs, activiteiten van steunfunctie-instellingen, subsidies voor organisaties op dit gebied, de projecten met behulp van de Tijdelijke Stimulering Vrijwilligerswerk (TSV), inzet van middelen op grond van Mensen in het Middelpunt en dergelijke). In de tweede helft van dit jaar zullen wij een beleidsnotitie over vrijwilligerswerk en mantelzorg aan u voorleggen. Vooral voor de ondersteuning van de positie van jonge mantelzorgers vinden wij een extra provinciale inzet gewenst.

Een aantal subsidieaanvragen voor dit doel hebben wij de eerste maanden van dit jaar al ontvangen. Wij stellen u voor hiervoor een bedrag van € 150.000,-- beschikbaar te stellen, verspreid over de jaren 2006 (€ 70.000,--) en 2007 (€ 80.000,--). Dit komt ook ten laste van de post Niet-kwantificeerbare ontwikkelingen.

Programma Parels van Drenthe

De uitvoering van de provinciale Cultuurnota De kunst van het combineren - binnen het programma Parels van Drenthe - ligt op koers. Kortgeleden hebben wij u geïnformeerd over onze plannen met het museum De Buitenplaats, de cultuureducatie en de ondersteuning van de amateursector, de omroepnota en over de voortgang in het proces van bibliotheekvernieuwing. Over zaken als de Drentse podiumkunsten na 2006, het festivalbeleid na dit jaar, de positie van het Noordelijk Archeologisch Depot in Nuis, het Erfgoedkwartier in Assen, de mogelijke uitbreiding van het Drents Museum en het oprichten van het Huis van de Taal zullen u dit jaar nog voorstellen bereiken.

Dit jaar willen wij het in de Cultuurnota De kunst van het combineren (2005) aangekondigde Drentse Monumentenfonds (Revolving Fund) instellen. Daarmee zullen de huidige Rietdakenlijst en Monumentenlijst vervallen. In de plaats daarvan komt er een nieuwe Monumentenlijst, bestaande uit objecten met een bovenlokale (maar niet-nationale) waarde en omgevingswaarde. De opgenomen monumenten krijgen een beschermde status. Door het brede scala aan onderwerpen en objecten (zoals boerderijen, houtwallen, hunebedden en ontginningsgebieden zal Drenthe de eerste provincie zijn die - aansluitend op het belvédèrebeleid van de rijksoverheid - een integrale Monumentenlijst opstelt. Ook uniek is dat wij afstappen van de huidige subsidiestructuur en voor deze monumenten een nieuw financieringsstelsel in de vorm van een Revolving Fund invoeren, waaruit - als aan bepaalde criteria voldaan wordt - laagrentende leningen voor onderhoud en restauratie van monumenten verkregen kunnen worden.

Vanuit dat fonds kunnen wij voor circa € 2,5 á € 3 miljoen aan leningen verstrekken. Een nieuwe Monumentenlijst, een nieuwe monumentenverordening, de vorming van het fonds, een overeenkomst met het Nationaal Restauratiefonds (NRF) en advisering en ondersteuning vanuit het Drents Plateau, zijn de belangrijkste ingrediënten van het nieuwe beleid.

In het najaar zullen wij u een voorstel doen voor een nieuwe regeling voor monumentenzorg en de daarmee verbonden instelling van een revolving fund.

In de Voorjaarsnota 2005 en in de provinciale Omroepnota, die wij u binnenkort zullen aanbieden, wordt aandacht besteed aan de al geruime tijd slepende discussie over de indexering van de subsidie voor de regionale omroepen. In maart 2006 is een zwaar bevochten compromis bereikt tussen het IPO en de Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS) over de indexering voor de jaren 2005 tot en met 2008. Dit compromis zal het IPO als "zwaarwegend advies" aan de afzonderlijke provinciebesturen aanbieden. Wij stellen u voor dit advies over te nemen.

De daarmee verband houdende extra kosten bedragen op basis van dit compromisvoorstel voor elk van de jaren:

- 2005: € 60.000,--
- 2006: € 90.000,--
- 2007: € 120.000,--
- 2008: € 70.000,--

Wij stellen u voor de bedragen op grond van het IPO-advies voor 2005 en 2006 (samen € 150.000,--) in 2006 ten laste te brengen van de stelpost "niet kwantificeerbare ontwikkelingen". Wij stellen u tevens voor de in 2007 en 2008 voor dit doel benodigde bedragen ten laste te brengen van deze stelpost.

Drents Museum

Museum

Het Drents Museum is een succesvolle provinciale instelling met kwalitatief aansprekende activiteiten en producten. Het museum is de afgelopen jaren als organisatie letterlijk en figuurlijk gegroeid: meer bezoekers, breed aansprekende tentoonstellingen, partner in internationale projecten, structurele sponsors, enz. In zijn Beleidsplan 2005-2010 geeft het Drents Museum aan dat het huidige gebouw zijn beperkingen heeft. Omdat het aantal bezoekers is toegenomen en de tentoonstellingsruimte niet voldoet aan de eisen van deze tijd, zijn in toenemende mate beperkingen te constateren. In zijn beleidsplan geeft het Drents Museum aan te streven naar een publiekstrekkende tentoonstelling eens per drie jaar die gemiddeld 20.000 tot 25.000 bezoekers trekt. Het museum wil daarvoor grote internationale tentoonstellingen naar het Drenthe halen.

Hiervoor zijn goed geoutilleerde tentoonstellingsruimten nodig met zo'n 1.000 m² netto expositieruimte extra. Het Drents Museum geeft in zijn beleidsplan aan dat een uitbreiding zoals hiervoor omschreven een substantiële investering vergt. Ook zullen, naar verwachting niet eerder dan vanaf 2009, exploitatielasten aan de orde zijn. Wij hebben het Drents Museum inmiddels gevraagd om een concreet Programma van eisen (PvE). Dit PvE en een definitief investeringsplan zijn nodig om een beroep te kunnen doen op de nog beschikbare Kompasmiddelen. Wij verwachten het PvE in definitieve vorm in september aan u te kunnen voorleggen. In diezelfde periode zullen wij – uiteraard in samenspraak met de gemeente Assen – doorwerken aan het planologische traject in het kader van het gehele Erfgoedkwartier.

Wij willen een uiterste inspanning leveren om een aanzienlijke, Kompas-bijdrage aan dit voor Drenthe belangrijke project veilig te stellen. Wij schatten op dit moment in dat het tijdig indienen van een volwaardige Kompas-aanvraag haalbaar is, al laat het tijdschema geen enkele ruimte voor vertraging. Als de Kompas-bijdrage voor dit project gerealiseerd wordt, zijn ook een substantiële provinciale bijdrage en inzet nodig. In september 2006 zullen wij - op basis van de documenten die de komende maanden opgesteld zullen worden - u een nader voorstel doen toekomen.

Depot

Momenteel zijn de collecties van het Drents Museum opgeslagen in vier locaties die niet meer aan de eisen voldoen. Op ons verzoek heeft het Drents Museum begin 2005 laten onderzoeken hoe de depotsituatie verbeterd kan worden. Er zijn vier mogelijkheden onderzocht: een depot bouwen in een bestaand bedrijfspand, opslag bij een commerciële marktpartij, de mogelijkheid van een opslag in het

depot van het Drents Archief en de bouw van een nieuw depot. Uit dit onderzoek bleek dat de eerste twee oplossingen veel duurder zijn en dat de ruimte van het Drents Archief ongeschikt en veel te klein is. De beste en goedkoopste oplossing is de bouw van een nieuw depot. In maart van dit jaar hebben wij een meer uitgewerkt plan voor nieuwbouw van het depot van het museum ontvangen. Op basis van dit plan is dit depot te realiseren voor een investeringsbedrag van circa € 4,9 miljoen. Uitgaande van een looptijd van 40 jaar, bouw in eigendom van de provincie en de rekenrente, bedragen de jaarlijkse gemiddelde lasten hiervan € 397.000,- (inclusief exploitatielasten). In de provinciale Cultuurnota was voor dit doel al een jaarlijks bedrag van € 100.000,- gereserveerd tot en met 2008. Door het afstoten van de bestaande depots en daarmee verband houdende efficiencywinst kan het Drents Museum een bedrag van € 35.000,- invorderen, dan resteert nog een benodigd bedrag van € 262.000,- per jaar in 2008 en € 362.000,- in 2009 en 2010.

6.4. Voortgangsbewaking

Het provinciale Onderzoeksbureau CWZ) heeft ons begin 2006 een meerjarig evaluatieplan voor Mensen in het middelpunt en voor De kunst van het combineren aangeboden. Zoals wij u hebben bericht, hebben wij dit plan als basis voor de evaluatie van ons beleid aanvaard. Per deelprogramma en thema daarbinnen besteedt dit plan achtereenvolgens aandacht aan de beoogde maatschappelijke effecten, de beleidsdoelstellingen, de provinciale beïnvloedbaarheid daarvan, de samenhang met andere activiteiten, de keuze van meetinstrumenten, de streefwaarden en de meetmomenten.

Een totale evaluatie van beide nota's zal eind 2007 plaatsvinden. Dan zal ook het tweede Sociaal rapport Drenthe verschijnen. Eind dit jaar zal een tussenrapportage over de eerste twee uitvoeringsjaren van beide nota's verschijnen.

Voor het overige vindt voortgangsbewaking plaats via de reguliere beleidscyclus (begroting en rekening) en afzonderlijke rapportages op deelaspecten.

6.5. Financiën

Programmalijn sociaal evenwicht

	2006	2007	2008	2009	2010
Inkomsten Justitie ten behoeve van jeugdbescherming	500	-	-	-	-
Depot Drents Museum	-	-	- 262	- 362	- 362
Inkomsten Justitie ten behoeve van jeugdbescherming	- 500	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
			- 262	- 362	- 362

Stelpost Niet-kwantificeerbare ontwikkelingen

Indexering regionale omroep*	- 150	- 120	- 70	-	-
Onderwijs en jeugdzorg*	- 55	- 75	-	-	-
Ondersteuning mantelzorgers*	- 70	- 80	-	-	-
Drenthe beweegt*	- 225	- 225	-	-	-
	- 500	- 500	- 70	-	-

7. OVERIGE ONTWIKKELINGEN

In het voorgaande hebben wij concreet aangegeven op welke terreinen en met welke resultaten wij inhoud geven aan onze rol van sterk middenbestuur.¹ Wij werken daarbij nauw samen met onze partners in de regio, de gemeenten, de waterschappen, de noordelijk provincies en bedrijven en maatschappelijke instellingen en organisaties. Zoals wij in ons Collegeprogramma aangeven, moet daarbij de kwaliteit van onze dienstverlening hoog zijn: adequaat en klantvriendelijk. Informatie moet goed toegankelijk zijn, elektronische dienstverlening zal een vlucht nemen en in samenhang daarmee zullen de werkprocessen in de organisatie steeds meer via informatiesystemen vorm krijgen. De digitalisering van de informatiestromen is in dit verband een speerpunt. Het provinciehuis dient daarbij een toegankelijk en functioneel gebouw te zijn dat het bestuur en de interactie met de Drentse samenleving op adequate wijze ondersteunt. Bovendien moet het ook een moderne werkplek zijn waar hooggekwalficeerd personeel efficiënt en met plezier werkt.

Deze ontwikkelingen stellen hoge eisen aan de elektronische dienstverlening en digitalisering, de huisvesting van bestuur en het personeel. Het is in onze ogen noodzakelijk nu op al deze terreinen stappen te ondernemen.

7.1. Elektronische dienstverlening en digitalisering

Ontwikkelingen

Op basis van het normenstelsel voor publieke dienstverlening: de BurgerServiceCode (<http://www.burger.overheid.nl/burgerservicecode>) ontwikkelen overheden in hoog tempo ICT-diensten zoals: productencatalogi, bedrijvenloket, overheidsbasisregistraties en DigiD. Het landelijke Actieprogramma elektronische overheid (onderdeel van Andere overheid) heeft als doelen: een betere dienstverlening, het actief informeren van burgers en het terugdringen van administratieve lasten en ook het streven naar een efficiëntere overheidsorganisatie. Wij vinden de BurgerServiceCode een uitstekend uitgangspunt om samen met partners (Rijk, andere provincies, mede overheden in de regio en instellingen) te werken aan een goede en integrale overheidsdienstverlening.

Beleid

In de nota Welkom in Digitaal Drenthe 2.0 die we gelijktijdig met de Voorjaarsnota 2006 presenteren, hebben wij concrete ambities en acties geformuleerd om dit waar te maken.

Uitvoering

Onze website moet zich weer onderscheiden en meer uitnodigen om informatie en diensten af te nemen. Diensten die afgestemd zijn afgestemd op onze doelgroepen. Wij vernieuwen onze website fasegewijs en professionaliseren het beheer. In 2005 hebben wij daarin (met het nieuwe ontwerp, de productencatalogus en de risicokaart) al voortgang geboekt, maar wij realiseren ons dat wij verder moeten ontwikkelen: stilstand is achteruitgang. Intern zullen wij werk maken van het vereenvoudigen en digitaliseren van werkprocessen en archieven, om aan te sluiten op de groei van digitale dienstverlening en onze bedrijfsvoering te verbeteren.

¹ Onze Drentse visie op de toekomst van het middenbestuur hebben wij u bij brief gezonden op 31 januari 2006.

Dat betekent ook dat wij het huidige bedrijfsvoeringssysteem gaan vernieuwen en de verantwoordingsinformatie uit het systeem sterk gaan verbeteren. En ook hier professionaliseren we het beheer.

Om aan te sluiten op de landelijke basisregistraties moeten wij onze eigen ICT-huishouding aanpassen en moderniseren. Daarvoor is verder onderzoek nodig dat wij in 2006 zullen afronden. Daaruit volgen naar verwachting voor de jaren 2008 en 2009 nadere investeringsvoorstellen. Belangrijk is ook dat wij de onderzoeken in een pilotomgeving (DIGILAB) samen met andere (regionale) overheden en instellingen willen oppakken. Immers, de burger is er bij gebaat dat de overheidsdienstverlening logisch en gecoördineerd wordt aangeboden. Wij willen daarin een stimulerende rol spelen.

Kosten

Het Actieprogramma elektronische overheid, de omgevingsvergunning en onze eigen ambities vergen een tussensprint bovenop de voor onze organisatie normale ICT-inspanningen en ICT-middelen. Voor het uitvoeringsprogramma van de nota Welkom in Digitaal Drenthe 2006-2007 ramen wij eenmalig € 700.000,-- en € 55.000,-- structureel.

Baten

In eerste instantie levert elektronische dienstverlening en digitalisering baten op bij onze klanten: burgers, bedrijven en instellingen. Zij hebben een extra communicatiekanaal (7 x 24 uur open), worden beter geïnformeerd, beter bediend en ervaren minder administratieve lasten. Ook stimuleert het de betrokkenheid van burgers en zorgt het voor een beter imago, ook op de arbeidsmarkt.

Op termijn verwachten wij dat het stroomlijnen van processen en de betere informatievoorziening tijdswinst oplevert in de orde van grootte van 10%-15%. Die winst kunnen wij dan inzetten voor kwaliteitsverbetering, nieuwe taken of lagere personele lasten. Ook maakt digitalisering het gewenste flexibele kantoorconcept mogelijk.

Gevolgen van de invoering van de omgevingsvergunning

Uitvoering

Een belangrijk onderdeel van elektronische dienstverlening zal de nieuwe omgevingsvergunning worden. Onder regie van VROM zullen overheden samen een nieuw werkproces ontwerpen op basis van nieuwe wetgeving. Inzet van ICT en het internet zal daarbij vanaf het begin een belangrijke component zijn. Voor de omgevingsvergunning ramen wij op basis van een eerste landelijke verkenning een investering van € 300.000,-- (jaarlast € 89.000,--).

Baten

De baten liggen bij de klanten, het verbeteren van dienstverlening en het verminderen van administratieve lastendruk.

CAD-systemen

Uitvoering

In de afgelopen jaren hebben wij voor het uitvoeren van verschillende infrastructurele projecten CAD-systemen (computer aided design) gebruikt. De kosten daarvan hebben wij uit de projecten gefinancierd. Inmiddels is echter deze moderne werkwijze geheel bij onze medewerkers ingeburgerd en willen wij dit nu structureel inzetten voor projecten en voor regulier werk.

Daarvoor is het nodig dat wij de vervanging en het onderhoud van de CAD-systemen structureel in de begroting opnemen.

Baten

Inmiddels zijn wij er in geslaagd, door het toepassen van CAD, met een afnemende formatie grote projecten te ondersteunen. Deze trend kunnen wij doorzetten als de inzet van CAD verder wordt gecontinueerd. Verdere efficiencywinst gaan wij nog onderzoeken.

7.2. Organisatie-ontwikkeling

Reeds eerder hebben wij u geïnformeerd over de modernisering van ons personeelsbeleid. Belangrijke prikkel hiervoor was de invoering van de CAO-provincies. Naast afspraken over de arbeidsvoorwaarden in engere zin, zoals salaris en ziektekosten, is overeenstemming bereikt over onder andere de meer flexibele van de inzet van personeel, personeelsontwikkeling en prestatiebeloning. Wij zijn nu volop bezig dit beleid in te voeren. Naast het feit dat dit hoge eisen stelt aan de individuele medewerker is het ook aanleiding de organisatie waar nodig aan te passen om aan de nieuwe verwachtingen te kunnen voldoen. Dit wordt versterkt door de nieuwe eisen die bestuur en samenleving stellen aan de organisatie en haar medewerkers. Wij vragen niet alleen een flexibele inzet van onze medewerkers, maar ook een integrale en responsieve werkwijze waarbij men over schuttingen heen kijkt en op interactief samenwerkt zowel buiten als binnen de organisatie.

In december 2005 hebben wij een nieuwe impuls aan de organisatieontwikkeling gegeven. Wij hebben een stuurgroep ingesteld met als leden de portefeuillehouder personeel en organisatie (voorzitter), de portefeuillehouder bestuur, de directeur-secretaris en een lid van de ondernemingsraad als waarnemer. Onder het motto *Sámen Sterker* wordt nu door een veranderorganisatie gewerkt aan de uitvoering van een "programma voor organisatieontwikkeling".

Door te investeren in teamontwikkeling en de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers willen wij van de provincie Drenthe een transparante, gedisciplineerde en professionele organisatie maken. In deze organisatie is de rolverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer duidelijk en iedereen neemt verantwoordelijkheid voor zijn/haar eigen rol en taken.

Op deze manier is de organisatie beter en sneller in staat initiatieven te nemen, te coördineren en te regisseren in samenwerking en samenspraak met medeoverheden, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en vooral de burgers in Drenthe. Voor het realiseren van de doelen van het programma *Sámen Sterker* zullen wij moeten investeren in het bestuur, leidinggevend en medewerkers. Bijvoorbeeld door middel van teamcoaching en individuele scholings- en ontwikkelingstrajecten. Daarvoor zijn extra middelen noodzakelijk, vooral in de sfeer van de opleidingsbudgetten. Wij werken zoveel mogelijk op eigen kracht en door het inschakelen van eigen medewerkers bij de uitvoering van dit programma. Alleen in 2006 en 2007 zullen wij ook een bescheiden gebruik moeten maken van enige externe ondersteuning voor het uitwerken van de opzet van enkele programmaonderdelen.

In dit kader stellen wij voor het opleidingsbudget met 0,5% te verhogen, wat leidt tot een extra jaarlijkse last van € 141.000,--. Verder stellen wij voor in 2006 en 2007 respectievelijk € 304.000,-- en € 204.000,-- voor eenmalige kosten beschikbaar te stellen.

7.3. Huisvestingsplan provinciehuis van Drenthe

Het Huisvestingsplan provinciehuis Drenthe is een groot en complex project dat iedere gebruiker van het provinciehuis raakt. Om zo effectief mogelijk gebruik te maken stellen wij revitaliseringsproces voor met de volgende doelen:

Het optimaliseren van de werkomgeving

- Een betere ondersteuning van werkprocessen door het ontwikkelen van een groeps- en activiteitengericht kantoorconcept.
- Een meer inspirerende werkomgeving.
- Het delen van werkplekken (0,8 werkplek per medewerker).

Het waar nodig verbeteren van de representativiteit, toegankelijkheid en veiligheid van de representatieve ruimten en bestuursruimten

- Het optimaliseren van de algemene ruimten.
- Een centraal vergadercentrum van voldoende capaciteit waarin ook projectruimten zijn ondergebracht.
- De realisatie van facility corners per gebouwdeel.

Verbetering van de toekomstbestendigheid

- Het toepassen van een flexibel kantoorconcept.
- Het vergroten van de flexibiliteit van het gebouw.
- Het verbeteren van het binnenklimaat.

De kosten voor het huisvestingsplan zullen naar verwachting hoger zijn (€ 12 miljoen) dan de bedragen die al in de begroting zijn opgenomen (€ 9 miljoen). Dat komt door nieuwe inzichten en omdat de begrote bedragen waren gebaseerd op het prijspeil van enkele jaren geleden. Een definitieve raming van de kosten kunnen wij pas maken in het najaar 2006, na het volledig uitwerken van het PvE.

Vervolgens kunt u daarover een besluit nemen. Wanneer u met onze plannen instemt zal dat resulteren in:

- het creëren van een functionele en inspirerende werkomgeving voor provinciale bestuurders en alle medewerkers;
- een toekomstbestendige huisvesting door multifunctionele voorzieningen en een flexibele infrastructuur;
- met een representatieve uitstraling een bijdrage leveren aan een positief imago van de provincie.

Vooruitlopend op de uitvoering van het huisvestingsplan is het noodzakelijk een bedrag te reserveren voor de planvoorbereiding, de daarbij behorende advieskosten en voor de oplossing van de meest acute knelpunten door middel van het tijdelijk plaatsen van mobiele kantooreenheden.

Advieskosten voor huisvesting in 2006

Op dit moment is de organisatie druk doende om voorbereidingen te treffen voor het Huisvestingsplan provinciehuis van Drenthe. In deze voorbereidingsperiode onderscheiden we drie fasen.

Fase 1: de voorbereidende kosten om te komen tot een nota voor de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie. Deze kosten ramen wij op € 63.566,--.

Fase 2: de voorbereidende kosten om de Statennota eind juni gereed te krijgen. De kosten hiervan ramen wij op € 76.800,--.

Fase 3: de voorbereiding van de werkzaamheden voor de uitvoering. Dit willen wij eind september afronden. De kosten hiervan worden geraamd op € 52.800,--.

De organisatie beschikt over enige middelen voor advieskosten. Wij stellen voor het tekort (€82.000,-- in 2006) aan te vullen.

Mobiele kantooreenheden huisvesting

Bij het afronden van het eerste huisvestingsonderzoek in 2003 constateerden wij dat de huisvestingsproblemen op dat moment nog niet acuut waren, maar dat het op termijn mis zou gaan. Inmiddels zijn wij bijna drie jaar verder en zijn de problemen nu wel acuut geworden.

Binnen de huidige huisvesting is de rek er inmiddels uit door verschillende oorzaken.

In de eerste plaats zijn er nieuwe "groepen medewerkers" in het provinciehuis gehuisvest: het Onderzoeksbureau CWZ, de Statengriffie, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (tijdelijk voor twee jaar) en de Noordelijke ontwikkelingsas.

Het vertrek van enkele medewerkers naar het OV-bureau aan de Overcingellaan weegt daar niet tegenop. Ook staat vast dat met ingang van 1 januari 2007 zeven nieuwe medewerkers bij de Productgroep Wegen en Kanalen extra in het provinciehuis gehuisvest moeten worden.

In de tweede plaats hebben wij er onlangs enkele taken bij gekregen met rijksfinanciering, met name bij de Productgroepen Bodem (bodemsaneringen) en Landelijk Gebied (Natuurbeschermingswet).

In de derde plaats is er een langjarige trend naar meer deeltijdwerk. Hoewel de formatie dus (op de vorige punten na) constant wordt gehouden op grond van afspraken uit het Collegeprogramma 2003-2007, neemt het aantal medewerkers toe.

Door deze ontwikkelingen en nieuwe provinciale taken moeten wij op zeer korte termijn ongeveer 10 extra werkplekken zien te realiseren. Inbedding in de bestaande groepen is niet meer mogelijk, wanneer wij willen blijven voldoen aan de eisen die de Arbowet aan een werkplek stelt. Een efficiënte oplossing is het plaatsen van mobiele kantooreenheden, zodat extra ruimte ontstaat voor twintig werkplekken of meer grote vergaderkamers.

Wij stellen voor in 2006 € 137.000,-- eenmalig en vanaf 2007 tot en met 2010 een structurele exploitatielast van € 58.000,-- beschikbaar te stellen.

7.4. Financiën

Overige ontwikkelingen

	2006	2007	2008	2009	2010
Programma Samen Sterker; organisatieontwiklingsproces	-445	- 345	- 141	- 141	- 141
Elektronische dienstverlening, digitalisering	- 700	- 55	- 55	- 55	- 55
Omgevingsvergunning		- 89	- 89	- 89	- 89
ICT-apparatuur, CAD-stations	- 87	- 76	- 76	- 80	- 75
Advieskosten 2006 voor revitalisering huisvesting	- 82				
Mobiele kantooreenheden huisvesting, bouwkosten	- 137	- 58	- 58	- 58	- 58
	- 1.451	- 623	- 419	- 423	- 418

8. FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

8.1. Beginsituatie

Het uitgangspunt in begrotingstechnische zin van deze Voorjaarsnota is de 5e wijziging van de Begroting 2006 (vast te stellen in uw vergadering van 14 juni 2006). Op grond hiervan is de vrije bestedingsruimte als volgt.

2006	2007	2008	2009
€ 809.904,--	€ 690.758,--	€ 2.667.183,--	€ 516.802,--

Deze ruimte is exclusief het rekeningsresultaat 2005 minus het bedrag ad € 3.780.615,-- dat nodig was voor de dekking van de van 2005 naar 2006 overgehevelde budgetten.

8.2. Kredietoverheveling

In 2005 zijn activiteiten gestart en budgetten toegekend voor projecten die binnen de huidige collegeperiode moeten zijn afgerond. De uitvoering van een groot aantal projecten beperkt zich niet tot het jaar waarin de budgetten beschikbaar zijn gesteld. Enkele van deze projecten lopen door tot in 2007. In de jaarstukken hebben wij een voorstel opgenomen om voor een bedrag van € 3.780.615,-- aan niet bestede budgetten 2005 over te hevelen naar 2006. In onze brief van 25 januari 2006 hebben wij u hiervan op de hoogte gesteld. Nadere concretisering heeft plaatsgevonden met de vaststelling van de 4e wijziging van de Begroting 2006 in uw vergadering van 26 april 2006.

8.3. Provinciefonds

In de Maartcirculaire 2006 is de definitieve uitkering uit het Provinciefonds over 2005 aangegeven. Deze cijfers zijn meegenomen in de Jaarstukken 2005. In de Maartcirculaire 2006 is de meerjarige doorwerking voor de jaren 2006 en later nog niet meegenomen; deze is aangekondigd voor de Junicirculaire 2006. Om het financiële beeld niet te baseren op speculaties is ervoor gekozen, de Junicirculaire 2006 af te wachten voor een herberekening van de te verwachten uitkering uit het Provinciefonds.

8.4. Opcenten motorrijtuigenbelasting

In deze paragraaf gaan wij in op de ontwikkelingen met betrekking tot de opcenten motorrijtuigenbelasting.

Verwachte ontwikkelingen in 2006 en volgende jaren

De raming van de opbrengst opcenten op de motorrijtuigenbelasting is geactualiseerd op basis van de samenstelling en omvang van het wagenpark per 31 december 2005.

Voor de jaren 2006 en volgende gaan wij uit van een groei van het wagenpark met 1%. Gelet op de economische vooruitzichten en de gerealiseerde groei in de afgelopen jaren vinden wij dit een reëel percentage. Voorzichtigheidshalve gaan wij er niet vanuit dat de tendens van een verschuiving naar zwaardere gewichtsklassen zich doorzet.

Het percentage oninbaar is voor de jaren 2006 en volgende geraamd op 1%.

Verwachte tariefstijging

Het opcententarief wordt in overeenstemming met uw besluit geïndexeerd op basis van het vierjarig gemiddelde van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

Dit inflatiecijfer, toegepast op de tariefsontwikkeling, leidt tot het volgende beeld van de tarieven per 1 april:

2006	2007	2008	2009
77,4	78,5	79,7	80,8

Gevolgen voor de begroting

Opgrond van de bovenstaande ontwikkelingen en de geïndexeerde tariefstijgingen is de huidige raming geactualiseerd. Dat leidt tot de volgende raming.

	2006	2007	2008	2009
Begroting 2006	35.781	36.858	37.593	38.342
Nieuwe raming	36.990	37.959	38.895	39.855
Verschil	1.209	1.101	1.302	1.513

8.5. Personele lasten 2006-2009

Wij hebben de raming van de personele lasten voor de periode 2006-2010 geactualiseerd. Daarbij hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Uitgangspunten voor 2006

- De personeelsbezetting per eind februari 2006 (inclusief de vacatures).
- De premiedruk per eind februari 2006.
- De CAO-afspraken, zoals die in het najaar 2006 voor de periode 1 april 2005 tot 1 juni 2007 zijn vastgesteld (onder andere een cumulatieve salarisstijging van 1,75% ten opzichte van de bestaande raming).
- Doorgroei van personeel in hun salarisschaal.

Uitgangspunten voor 2007 en volgende jaren

- De personeelsbezetting is geactualiseerd met de nu bekende mutaties ten opzichte van 2006.
- De premiedruk van 2006.
- De salarisverhoging per 1 januari 2007, conform de CAO met 0,75%.
- Doorgroei van medewerkers in hun salarisschaal.
- Voor 2008 en volgende jaren een verhoging van de loonsom met 2,5% voor salaris- en premiestijging.
- Voor 2008 en volgende jaren een stijging van de loonsom met 0,5% voor doorgroei van personeel in hun salarisschaal.

Hiervoor hebben aangegeven hoe de ontwikkeling van salarissen en sociale lasten is zonder mutaties in de formatie.

Wij verwachten dat de invoering van het nieuwe functiewaarderingssysteem (Fuwaprov) en het onderzoek naar de aanpassing van het functiegebouw nog enige financiële consequenties zullen hebben. Wij stellen daarom voor om € 180.000,-- structureel beschikbaar stellen om deze gevolgen op te kunnen vangen.

Bij ons aantreden hebben wij geconstateerd dat de huidige personele capaciteit is gebaseerd op de lopende begroting. Wij zijn van mening dat groei van de organisatie vermeden dient te worden. Vandaar dat wij inzetten op vergroting van de flexibele inzet van medewerkers. Dit laat onverlet dat er zich mutaties in het takenpakket van de provincie voordoen die voortvloeien uit autonome of rijksbesluiten. Als gevolg hiervan is per saldo sinds 1 januari 2003 de formatie van de provincie afgenomen van 519 fte naar 489 fte. Dit ondanks de vorming van een Statengriffie en de opname van het Onderzoeksbureau Cultuur en Welzijn in de formatie. Deze mutaties zijn telkens direct in de begrotingen verwerkt. Recent is sprake van een aantal nieuwe taken en de overdracht van een aantal rijkstaken. Deze hebben onder andere betrekking op de nieuwe eisen die aan de provincie gesteld worden op het terrein van de rechtmatigheid, de controle van de doelmatigheid (artikelen 217 en 217a van de Provinciewet), de Natuurbeschermingswet, taken op het gebied van bodemsanering en luchtvaart. naar de provincie Uiteraard hanteren wij daarbij wel het (wettelijke) takenpakket als richtsnoer. Voor de meeste van deze wijzigingen heeft het Rijk reeds gehele of gedeeltelijke financiële compensatie geboden. Deze zijn nog echter nog niet in de personele lasten verwerkt. Wij stellen voor dit alsnog te doen. Het betreft € 170.000,-- structureel voor extra inspanningen op het terrein van bodemsanering.

Voor enkele andere taken is door het Rijk geen compensatie geboden. Daarom stellen wij voor in 2006 en 2007 € 234.000,-- beschikbaar te stellen voor de nieuwe taken op het gebied van het rechtmatigheidsmanagement en op grond van artikel 217a van de Provinciewet. Wij veronderstellen bij deze laatste taak een nauwe teamgewijze samenwerking met onderzoekers van het Onderzoeksbureau Cultuur en Welzijn.

Op termijn willen wij de taken via een flexibele inzet van medewerkers binnen de huidige formatie opvangen.

Tevens willen wij een bijdrage leveren van € 20.000,-- voor de door de drie noordelijke provincie besloten uitbreiding van de noordelijke archiefinspectie.

Voor de wettelijke taak van de vergunningverlening milieubeheer is in de afgelopen periode al de omscholing van een aantal medewerkers gestart om de toegenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren. Een recent rapport van de VROM-Inspectie heeft echter duidelijk gemaakt dat er in de jaren 2006 en 2007 extra € 200.000 voor vergunningverlening noodzakelijk is om aan de door VROM gestelde kwaliteitseisen te kunnen voldoen.

Het vorenstaande zal leiden tot een lichte groei van de formatie. Naar verwachting zal ook de overdracht van de N34 van het Rijk naar de provincie gepaard gaan met de overgang van personeel van het Rijk naar de provincie. Per saldo zal de formatie rond de 500 fte blijven. Echter, door de toename van de deeltijdfactor blijft het aantal medewerkers gestaag stijgen.

Wij zijn verder voornemens een onderzoek te starten naar gewijzigde provinciale taken in de afgelopen periode en de verwachtingen voor de komende periode. In dit onderzoek zullen wij een aantal min of meer autonome ontwikkelingen en kansen meenemen. Te denken valt daarbij aan de uitkomsten van het onderzoek naar het functiegebouw, de uitstroom van de baby-boomers, CAO-ontwikkelingen het strategisch programma van het volgende college.

Op basis van dit onderzoek zullen wij de gewenste en noodzakelijke formatieomvang en kwaliteit in de toekomst nader bepalen. Wij sturen nauwlettend op een goed evenwicht tussen taken en formatie.

In onderstaand overzicht is de geactualiseerde raming afgezet tegen de raming na de 4e wijziging van de begroting 2006.

	Bedragen x € 1.000,--			
	2006	2007	2008	2009
Raming na de 4e wijziging van de Begroting 2006	32.742	33.672	34.642	35.679
Raming Voorjaarsnota 2006	32.815	33.570	34.577	35.615
Verschil	- 73	102	65	64

Voor de Begroting 2006 moet dus een bedrag van € 73.000,-- worden bijgeraamd voor salarissen en sociale lasten. De oorzaak van de stijging is dat voor 2006 rekening was gehouden met een salarisstijging van 1,5% ten opzichte van 2005, terwijl de CAO-afspraken zijn uitgekomen op 1,75% ten opzichte van 2005.

Het voordeel voor 2007 en volgende jaren wordt veroorzaakt door de lagere stijging van de salarissen met ingang van 2007 (2,5% in plaats van 3%).

8.6. Indexering van personele en niet- personele lasten bij instellingen die een prestatiesubsidie per boekjaar krijgen

De volgende percentages hebben wij bij de actualisering in deze voorjaarsnota gehanteerd. De percentages voor 2004 hebben wij toegepast op de afrekeningen van de subsidies budgetinstellingen over het jaar 2004 en ontleend aan de Meicirculaire Provinciefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De percentages voor de jaren 2005 en 2006 zijn ontleend aan de informatie van het Centraal Plan Bureau (CPB) van december 2005, behoudens de index 2006 voor lonen en salarissen. Conform het najaarsakkoord 2004 hebben wij verondersteld dat de CAO-lonen voor 2005 niet zullen stijgen en was deze index daarom geraamd op 0%, een raming die ook doorwerkt in latere jaren. De prognoses van CPB informatief geven echter aan dat een index van 0% niet reëel is, dit vanwege bestaande meerjarige CAO-afspraken en stijgingen in andere looncomponenten, met name van de pensioenpremies. De prognoses van het CPB van december 2005 komen voor het jaar 2005 uit op een gewogen index van 2,25% en voor 2006 op gewogen 0,1%. In deze Voorjaarsnota gaan wij voor het jaar 2006 voorzichtigheidshalve echter uit van een gewogen index van 1,1%. Voor 2007 en volgende jaren gaan wij uit van een gematigde loonontwikkeling van 3%. De prijsstijging voor materiële consumptie is gesteld op de EU-inflatiernorm van 2%, wat neerkomt op een gewogen index van 2,8%. Deze percentages voor 2007 en volgende jaren zijn gelijk aan de indices die voor de meerjarenbegroting worden toegepast.

De gevolgen voor de begroting vanaf het jaar 2006 hebben wij in de onderstaande tabel weergegeven.

	Bedragen x € 1.000,--			
	2006	2007	2008	2009
Huidig bedrag begroting 2006	21.647	21.986	22.323	22.948
Actualisatie voorjaarsnota	21.897	22.248	22.590	23.223
Verschil	250	262	267	275

In het jaar 2006 zullen wij de afrekeningen 2005 van de gesubsidieerde instellingen vaststellen. De verlening en bevoorschotting voor het jaar 2005 waren op basis van de vaststelling over 2003, met voor het jaar 2004 een geraamde voorlopige index van 2,35% en voor het jaar 2005 een geraamde voorlopige index van 0,15%. De definitieve index voor het jaar 2004 is uitgekomen op 2,88% en aan de hand van de meest recente percentages van CPB informatief van december 2005 komt de gewogen index voor het jaar 2005 uit op 2,25%. Dit betekent voor 2005 een geraamde afrekening van totaal € 561.000,--, wat eenmalig ten laste van het jaar 2006 zal worden gebracht.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Lonen en salarissen	3,25%	2,25%	1,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Materiele consumptie	1,60%	2,25%	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%
Gewogen index*1	2,88%	2,25%	1,10%	2,80%	2,80%	2,80%

Ad *1. Voor instellingen met een prestatiesubsidie per boekjaar hanteren we een gewogen index, namelijk 80% van de index voor lonen en salarissen plus 20% van de index voor materiële consumptie.

8.7. Kapitaallasten

In aansluiting op de definitieve vaststelling van de staat van kapitaaluitgaven voor de Jaarstukken 2005, heeft een herberekening plaatsgevonden van de kosten van rente en afschrijving in de Meerjarenbegroting 2006 tot en met 2009. Voor genoemde jaren heeft dit het volgende resultaat:

2006:	voordeel	€ 54.540,--
2007:	nadeel	€ 147.397,--
2008:	voordeel	€ 792.973,--
2009:	voordeel	€1.022.982,--

Hierbij merken wij op dat de meevallende kapitaallasten van de investeringen verkeer en vervoer resulteren in een lagere bijdrage van de Reserve infrastructuur en Reserve investeringen verkeer en vervoer en voor de exploitatierekening budgettair neutraal verlopen.

Nog voor de vaststelling van de Begroting 2007 zullen wij de investeringsstaat 2007-2010 opstellen. De daaruit voortvloeiende mutaties in de kapitaallasten voor de jaren 2007 tot en met 2010 zullen wij in de meerjarenbegroting 2007 tot en met 2010 verwerken.

Bedragen in €			
2006	2007	2008	2009
54.540	- 147.397	792.973	1.022.982

8.8. Rente-inkomsten

Voor het jaar 2006 verwachten wij meevallende rente-inkomsten van € 900.000,--. De verwachting is ook dat de structurele component vanaf 2007 € 700.000,-- bedraagt. Met name het achterblijven van de uitgaven op investeringen zorgt voor hogere rente-inkomsten.

8.9 Stand van zaken ombuigingen/verhoging inkomsten

Nr.	Programma	Omschrijving	Prestatie-nummer	2006	2007	2008	2009	Geïmplementeerd
3.0	Verkeer	Verkeerswaarnemingen	3300303	10.000	10.000	10.000	10.000	Ja
3.0	Verkeer	Kosten bevordering mobiliteit	3300207	24.000	24.000	24.000	24.000	Ja
6.1	Natuur	Implementatie Flora- en Faunawet	3620701	10.100	10.100	10.100	10.100	Ja
6.1	Natuur	Onderhoud provinciale groene eigendommen	3620701	1.000	1.000	1.000	1.000	Ja
6.1	Natuur	Zakelijke lasten provinciale groene eigendommen	3620701	3.900	3.900	3.900	3.900	Ja
7.0	Economie	Proceskosten Kompas	3700502	20.000				Ja
0.0	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Financiële advisering overige goederen en diensten	2230703	20.000	20.000	20.000	20.000	Ja
0.1	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Bijdrage uit Reserve frictiekosten ombuigingen		61.000				Ja
Totaal				150.000	69.000	69.000	69.000	

In de Begroting 2006 is in Programma 0.0 Financiering en algemene dekkingsmiddelen vermeld dat met ingang van 2007 nog een taakstelling van € 200.000,-- op de interne organisatie moet worden geëffectueerd.

Inmiddels is in de 2e begrotingswijziging € 42.429,-- gerealiseerd door het voordelige effect van de overplaatsing van een vijftal medewerkers naar het OV-bureau.

De resterende taakstelling denken wij te realiseren door:

- het schrappen van het krediet Personele knelpunten ad € 126.505,--. Het krediet werd ingezet voor het inhuren van tijdelijke krachten.
- Het verlagen van het krediet Kosten van kinderopvang met € 31.066,--. Gelet op de onderschrijving van dit krediet in de laatste jaren is deze verlaging verantwoord.

In januari 2006 hebben wij overeenstemming bereikt met de Waterleiding Maatschappij Drenthe (WMD) over haar aandeel in de bijdrage aan het provinciale grondwaterbeschermingsbeleid, dit met terugwerkende kracht met ingang van 2005. In mei 2006 vindt bestuurlijk overleg plaats met Waterbedrijf Groningen en Vitens.

Met de bedrijven zijn wij overeengekomen dat de toegezegde middelen ook daadwerkelijk aan grondwaterbescherming besteed worden. Momenteel werken wij aan een uitvoeringskader.

8.10. Nadeel uitkering provinciefonds

In de Nota van aanbidding Begroting 2006 hebben wij aangegeven dat door een fout in de Junicirculaire van het Ministerie van BZK een structureel bedrag van € 346.000,-- minder hebben ontvangen. Voor 2006 is dit bedrag gedeeltelijk gedekt door met een bedrag van € 223.000,-- te beschikken over de post Vrije bestedingsruimte. Dit was op dat moment het op die post nog beschikbare saldo. Wij hebben toen aangegeven wij dat dekking van het resterende bedrag en voor de jaren 2007 en volgende jaren (in de oorspronkelijke Begroting 2006 opgenomen als stelpost) zouden meenemen bij de vaststelling van de Voorjaarsnota 2006.

8.11. Uitgangspunten voor de begroting

Vertrekpunt voor de opstelling van de Begroting 2007 is stand van de Begroting 2006 op 25 april 2006. Bij het opstellen van de begroting hebben wij de volgende algemene uitgangspunten en aannames² gehanteerd.

	2007	2008	2009
<i>Ontwikkeling prijzen</i>			
Prijsmutatie materiële consumptie ³	2,0%	2,0%	2,0%
<i>Motorrijtuigenbelasting</i>			
Opcenten tarief	78,5	79,7	80,8
<i>Provinciefonds</i>			
Accres	2,47%	1,47%	1,38%
<i>Renten</i>			
Toegerekende rente	4,5%	4,5%	4,5%
Lange rente financiering	3,5%	3,5%	3,5%
Korte rente financiering	2,5%	2,5%	2,5%

Voorstel niet meer activeren van apparaatskosten

In de begroting, de administratie en de jaarstukken wordt op dit moment een deel van de apparaatskosten niet als last verantwoord. Dit komt omdat deze apparaatskosten (lonen, inclusief opslag voor overhead) als waardevermeerdering van onder andere het wegebezit worden beschouwd. Het activeren van eigen uren kunnen wij bedrijfseconomisch verdedigen, omdat in het geval van vergelijkbare werkzaamheden door derden deze uitgaven ook zouden worden geactiveerd.

In feite creëren wij jaarlijks begrotingsruimte door niet alle apparaatskosten te ramen en te verantwoorden in het jaar waarin zij optreden. Dat gebeurt ten koste van volgende jaren. In die jaren wordt de last immers als nog via afschrijvingen opgenomen.

Om een meer transparante en stabiele raming en verantwoording van de apparaatskosten in de begroting en de jaarstukken te bewerkstelligen, zullen wij dit jaar een onderzoek instellen naar de voor- en nadelen van het niet langer activeren van apparaatskosten. Na afronding van dit onderzoek zullen wij later dit jaar met een voorstel komen over het niet meer activeren van apparaatskosten.

² De cijfers dienen geactualiseerd te worden aan de hand van de nog te ontvangen maartcirculaire 2006 van het provinciefonds.

³ De verwachting betreffende prijsstijging is voor 2006 gebaseerd op de ECB-doelstelling van 2%.

Voorstel dividendverantwoording

Vorig jaar zijn wij er door de accountant op geattendeerd dat wij (te vroeg) de opbrengsten verantwoorden wegens dividenden. De invoering van de nieuwe verslaggevingvoorschriften van het Besluit begroting en verantwoording werd als een herijkmoment gezien (Boekjaar 2004) ten aanzien van het verantwoorden van deze opbrengst. Bij aandelen pakketten van minder dan 20% mag dit pas op het moment dat het dividend opeisbaar is, dus nadat de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) daartoe besloten heeft. Volgens de accountant was het niet aanvaardbaar dividendopbrengsten op basis van schattingen op te nemen. Deze handelwijze pasten wij echter al jaren toe. Bij memo heeft de accountant ons medio het jaar 2005 meegedeeld dat onze handelwijze nog wordt toegelaten als de vordering wordt onderbouwd door een stabiel dividendbeleid en een onderbouwde schatting van het dividend percentage.

Wij begroten jaarlijks een voorzichtige dividenduitkering. Deze raming hanteren wij in principe ook voor de verantwoording (realisatie). In mei/juni wordt ontvangen we het werkelijke dividendbedrag. Jaarlijks blijkt bij het opstellen van de jaarstukken dat naar verwachting (persberichten) de AvA tot uitkering van een ander bedrag zal besluiten. Dat heeft de afgelopen jaren geleid tot het aanpassen van een in concept gereed zijnde jaarrekening die toen nog werd gebaseerd op de meest recente prognose. Ieder jaar ontstaat, omdat wij de dividenden al verantwoorden op basis van een raming bij de rekening, een "onverwacht" voordelig saldo. Daarnaast hebben wij met de accountant afspraken moeten maken over de interpretatie van de regels. In 2005 was voor Essent een dividend begroot van € 2.800.000,--. Op basis van voorinformatie was in de rekening reeds rekening gehouden met een uitkering van € 4.000.000,--.

Voorstel

Wij stellen u voor om met ingang van 2005 over te stappen op het voorgeschreven systeem van dividendverantwoording. Dit betekent dat wij dividend pas verantwoorden als het door de AvA vastgesteld en ontvangen is. Aangezien het ontvangen dividend in 2005 in de Rekening 2004 reeds als vordering was verantwoord, zou dit betekenen dat wij eenmalig in 2005 geen dividendopbrengsten verantwoorden.

Omdat wij al rekening hadden gehouden met € 1.200.000,-- meer aan Essent uitkering tijdens het opstellen van de jaarstukken neemt het nog te verdelen rekeningresultaat dan af met circa € 4.000.000,--. Ook in 2006 hebben wij een dividend opbrengst van Essent geraamd van € 2.800.000,--. Op basis van de meest recente informatie blijkt de uitkering in elk geval € 5.994.000,-- te bedragen. Wij stellen u daarom voor de geraamde opbrengst voor 2006 te verhogen met € 3.194.000,--.

8.12. Overige ontwikkelingen

Schikkingsbedrag bouwschade

In november 2005 heeft het IPO van het Ministerie van VROM een bedrag van rond € 6 miljoen ontvangen als schikkingsbedrag in de geleden bouwschade. Het aandeel van de provincie Drenthe daarin bedraagt € 152.634,--. Tegenover deze inkomst staan proceskosten (met name de kosten van de landsadvocaat). Per saldo hebben wij daarom rekening gehouden met een eenmalige inkomst van € 130.000,--.

Energiekosten

De energiekosten worden op begrotingsbasis jaarlijks met 2% geïndexeerd. Door de instabiele energiemarkt is die index is echter onvoldoende om de jaarlijkse verhoging van de energietarieven op te vangen. Al een reeks van jaren wordt het budget overschreden. Met een structurele verhoging van het budget met € 100.000,-- hebben wij dit weer op een adequaat niveau gebracht.

Aansprakelijkheidsverzekering

Het budget waaruit de kosten van de aansprakelijkheidsverzekering worden betaald is eveneens ontoereikend. De premie voor 2006 is met 13% gestegen. Het budget moet daarom met € 6.000,-- worden verhoogd.

Aanvulling Onvoorzien (project dwangsom)

In de vergadering van 8 februari 2006 hebt u besloten dat de Verordening dwangsom per 1 juli 2006 in werking treedt. Om de invoering voor te bereiden hebben wij een eenmalig extra budget van € 91.000,-- beschikbaar gesteld voor aanpassing van automatiseringapparatuur en inzet van extra personeel. Het extra budget is gedekt door verlaging van de post Onvoorziene uitgaven. Om de post Onvoorzien weer op het gewenste niveau van € 431.000,-- te brengen, is toevoeging met € 91.000,-- noodzakelijk.

Overheidstelefonie

Op basis van wetgeving moeten wij in 2006 de telefoniediensten opnieuw aanbesteden. Het aanbestedingstraject wordt door een extern bureau begeleid. De kosten van € 35.000,-- zijn niet in de begroting 2006 opgenomen.

8.13. Reserve cofinanciering Collegeprogramma 2007-2011

Bij de begroting zullen wij met een voorstel komen om een reserve voor cofinanciering in de nieuwe collegeperiode in te stellen.

8.14. Financiën

Financiële ontwikkelingen				
	2006	2007	2008	2009
Provinciefonds	-	-	-	-
Opcenten MRB	1.209	1.101	1.302	1.513
Rente	900	700	700	700
Personele lasten	- 73	102	65	64
Kapitaallasten	55	- 147	793	1.023
Nadeel uitkering provinciefonds	- 123	- 346	- 346	- 346
Schikkingsbedrag Bouwfraude	130			
Indexering gesubsidieerde instellingen	- 744	- 192	- 195	- 198
Dividenduitkering (o.a. Essent)	3.194	1.100	1.100	1.100
Extra Energiekosten	- 100	- 100	- 100	- 100
Aansprakelijkheidsverzekering	- 6	- 6	- 6	- 6
Aanvulling Onvoorzien (project Dwansom)	- 91	-	-	-
Overheidstelefonie	- 35	-	-	-
Voorstel uitbreiding noordelijke archiefpectie	-20	- 20	- 20	- 20
 Gevolgen onderzoek naar het functiegebouw	-180	- 180	- 180	- 180
Onderzoeksprogramma ex art 217a provinciewet	-123	- 123		
Interne controle	-111	- 111		
Bodemsanering en handhaving	-170	- 170	- 170	- 170
Vergunningverlening WM	-200	- 200	-	-
	3.512	1.408	2.943	3.380

9. OVERZICHT FINANCIËLE GEVOLGEN

De financiële gevolgen van de kaders, effecten en voorstellen in deze Voorjaarsnota hebben wij in de onderstaande tabel samengevat. Daarin is het rekeningsresultaat 2005 verwerkt. In de Jaarstukken 2005 verstrekken wij nadere informatie over het rekeningsresultaat.

Omschrijving	Bedragen in € x 1.000			
	2006	2007	2008	2009
Vrije ruimte na 5e begrotingswijziging	810	691	2.667	517
Rekeningsaldo	1.995			
Ontwikkelingen en effecten				
Opcenten MRB	1.209	1.101	1.302	1.513
Rente	900	700	700	700
Personele lasten	- 73	102	65	64
Kapitaallasten	55	- 147	793	1.023
Stelpost nadeel uitkering provinciefonds	- 123	- 346	- 346	- 346
Bouwfraude	130			
Indexering gesubsidieerde instellingen	- 744	- 192	- 195	- 198
Effecten (onder andere Essent)	3.194	1.100	1.100	1.100
Saldo ontwikkelingen en effecten	4.548	2.318	3.419	3.856
Ruimte inclusief rekeningsaldo en ontwikkelingen en effecten	7.353	3.009	6.086	4.373
Depot Drents museum			- 262	- 362
Jeugdbescherming (inkomsten Justitie)	500			
Jeugdbescherming	- 500			
Luchtkwaliteitsplan	100	- 100		
Extra Energiekosten	- 100	- 100	- 100	- 100
Aansprakelijkheidsverzekering	- 6	- 6	- 6	- 6
Aanvulling Onvoorzien (project Dwangsom)	- 91			
Overheidstelefonie	- 35			
Formatie bodemsanering en handhaving	- 170	- 170	- 170	- 170
Uitbreiding formatie ten behoeve van Onderzoeksprogramma ex artikel 217a van de Provinciewet	- 123	- 123		
Verhoging interne controlecapaciteit	- 111	- 111		

Omschrijving	2006	2007	2008	2009
Voorstel uitbreiding noordelijke archiefinspectie	- 20	- 20	- 20	- 20
Gevolgen onderzoek naar het functiegebouw en invoering Fuwaprof	- 180	- 180	- 180	- 180
Vergunningverlening Wet milieubeheer	- 200	- 200		
Programma Samen sterker organisatieontwikkelingsproces	- 445	- 345	- 141	- 141
Elektronische dienstverlening, digitalisering	- 700	- 55	- 55	- 55
Omgevingsvergunning		- 89	- 89	- 89
ICT-apparatuur CAD-stations	- 87	- 76	- 76	- 80
Advieskosten 2006 ten behoeve van revitalisering huisvesting	- 82			
Mobiele kantoreenheden huisvesting en bouwkosten	- 137	- 58	- 58	- 58
Bestrijding jacobskruiskruid door wijziging maairegiem	- 75	- 75		
Vergunningverlening inrichtingen	- 50			
Totaal voorstellen	- 2.511	- 1.708	- 1.157	- 1.261
Saldo (beschikbaar minus totaal voorstellen)	4.842	1.301	4.929	3.112

Ten laste van de post Niet kwantificeerbare ontwikkelingen ad € 700.000,-- doen wij de volgende voorstellen.

Omschrijving	Bedragen in € x 1.000			
	2006	2007	2008	2009
Indexering regionale omroep	- 150	- 120	- 70	
Onderwijs en jeugdzorg	- 55	- 75		
Ondersteuning mantelzorgers	- 70	- 80		
Drenthe beweegt	- 225	- 225		
Totaal	- 500	- 500	- 70	